

Brukerundersøkelse 2005

Kommunal byggesaksbehandling,
sentral godkjenning av foretak
og Statens bygningstekniske etat

Gjennomført høsten 2005

J.nr. 05 / 302
DESEMBER 2005

**STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT**

Innhold:

Kapittel 1. Sammendrag og diskusjon	4
Kapittel 2. Bakgrunn for undersøkelsen	7
Kapittel 3. Kommunenes søknadsbehandling	10
3.1 Introduksjon og sammendrag	10
3.2 Omfanget av saksbehandlingen i kommunene	11
3.3 Foretakens søknadsaktivitet	12
3.4 Saksbehandlingstid	13
3.5 Kvalitet på søknader/meldinger	14
3.6 Forhåndskonferansen	17
3.7 Kommunens behandling av plansaker	17
3.8 Næringens vurdering av kommunene	19
Kapittel 4. ByggSøk	20
4.1 Introduksjon og sammendrag	20
4.2 Bruk av ByggSøk	20
4.3 Erfaringer med bruk av ByggSøk	24
Kapittel 5. Tilsyn	25
5.1 Introduksjon og sammendrag	25
5.2 Tilsynsaktiviteten i kommunene	25
5.3 Hvordan føres det tilsyn?	27
5.4 Hvorfor føres det ikke tilsyn?	28
5.5 Erfaringer med tilsyn	29
5.6 Organisering av tilsynet	30
Kapittel 6. Tekniske krav/regler	32
6.1 Introduksjon og sammendrag	32
6.2 Næringen om dokumentasjon av tekniske krav	33
6.3 Preaksepterte løsninger/REN eller analyser	33
6.4 Kommunenes tilfredshet med foretakens dokumentasjon	34
6.5 Nærmere om universell utforming	35

Kapittel 7. Næringens styringssystemer og kontrollrutiner	37
7.1 Introduksjon og sammendrag	37
7.2 Hvordan blir systemene fremskaffet?	38
7.3 Hvor nyttig er systemene?	39
7.4 Hvor godt er systemene tilpasset virksomheten?	40
7.5 Næringen om systembruk og egenkontroll	41
 Kapittel 8. Sentral godkjenning og ansvarsreglene	 44
8.1 Introduksjon og sammendrag	44
8.2 Vurderes sentral godkjenning som et nyttig hjelpemiddel?	45
8.3 Kravene som stilles for å inneha en sentral godkjenning	46
8.4 Tillit til foretak med sentral godkjenning	47
8.5 Oppfølging av foretak med sentral godkjenning	48
8.6. Ansvarsreglene: forståelse og grad av oppdeling	50
 Kapittel 9. Statens bygningstekniske etats informasjon, service og produkter	 52
9.1 Introduksjon og sammendrag	52
9.2 Informasjonsbehovet og BE's svar	53
9.3 Statens bygningstekniske etats informasjonsprodukter	54
 Henvisninger:	 57

1. Sammendrag

1. Tidsfristene overholdes stort sett

Målinger i 2004 og 2005 viser at kommunene har en saksbehandlingstid som i gjennomsnitt ligger godt under de fastsatte tidsfrister for søknadsbehandling. Enkelte kommuner har problemer med å oppfylle myndighetenes tidsfrister for behandling av saker hvor fristene er korte. Det gjelder særlig enkle tiltak og meldinger der tidsfristene er tre uker, og midlertidig brukstillatelse der tidsfristen er en uke. Videre har kommunene problemer med å innfri fristen på seks uker for fremlegging av klager for Fylkesmannen. Som vi også har påvist i tidligere undersøkelser har store kommuner noe lengre saksbehandlingstid enn små kommuner.

Kommunene skal betale tilbake gebyr eller deler av gebyret ved for sen saksbehandling av enkelte søknadstyper. 10-15% av kommunene har til nå måttet tilbakebetale gebyr.

2. Mange mangelfulle søknader og meldinger

Selv om kommunene i stor grad klarer å tilfredsstille tidsfristene som er fastsatt i plan- og bygningsloven er det åpenbare muligheter for effektivisering av byggesaksbehandlingen. Effektivisering kan bidra til kortere saksbehandlingstid og til at både kommuner og søkere bruker mindre ressurser på søknadsbehandling. En indikator på manglende effektivitet er at mellom 30-40% av søknader og meldinger er så mangelfulle at kommunene ikke kan behandle dem slik de foreligger.

Kommunene er særlig misfornøyd med kvaliteten på de enkleste søknadstypene som meldinger og enkle tiltak. Årsaken til det kan være at uprofesjonelle søkere ofte sender søknad i mindre kompliserte tiltak, mens mer profesjonelle søkere ofte utarbeider søknaden i mer omfattende byggesaker. Kommunene er mest fornøyd med søknader og meldinger som utarbeides av arkitekter, rådgivende ingeniører og i noen grad boligprodusenter. Det er disse gruppene som oftest opererer som ansvarlig søker i et tiltak. Det kan se ut til at de som søker mest også søker best.

3. ByggSøk har fornøyde brukere

Det satses mye på utvikling av dataverktøy som skal bidra til å effektivisere byggesaken. Sentralt i så måte er elektronisk byggesaksbehandling og systemet ByggSøk. Ved hjelp av ByggSøk kan en fylle ut søknader elektronisk og sende disse elektronisk til kommuner som tilbyr mottak av elektroniske søknader. Søknader kan også skrives ut på papir og sendes til kommunen. ByggSøk ble åpnet for bruk sommeren 2003. Per 2. desember 2005 tilbyr 24 kommuner mottak av elektroniske søknader.

Dersom vi legger dagens situasjon til grunn kan vi anslå at mellom 3-5 % av byggesøknadene går gjennom ByggSøk, men det er en sterk vekst fra måned til måned og ByggSøk er i ferd med å bli integrert i flere kundeoppfølgingssystemer i næringen. En av utfordringene i dag består i å videreutvikle systemet og arbeide med standardisering slik at informasjon kan utveksles elektronisk i hele byggeprosessen. På denne måten kan søknaden med vedlegg lettere utarbeides. Videre må alle kommuner tilrettelegge for elektronisk mottak og viktigst av alt: søkerne må ta det i bruk.

Kommunenes erfaring med søknader fylt ut i ByggSøk er gode, likeledes er foretak som har benyttet ByggSøk relativt fornøyd med dette verktøyet. En kan anta at byggesaksbehandlingen blir mer effektiv dersom flere søkere benytter ByggSøk.

4. Fremdeles driver bare en av to kommuner tilsyn

Fremdeles har omkring halvparten av kommunene ikke kommet i gang med tilsyn. Våre data fra 2005 indikerer en liten økning i tilsynsaktiviteten og at flere av de mellomstore kommunene har kommet i gang med tilsyn. De store kommunene driver med tilsyn, mens majoriteten av de minste kommunene ikke driver tilsyn. De største kommunene har ofte en egen person eller en egen enhet som driver med tilsyn, de mindre kommunene har som regel en eller færre saksbehandlere og denne personen må foreta både byggesaksbehandling og tilsyn.

Aktiviteten i kommuner som har kommet i gang med tilsyn er forholdsvis høy. Våre data viser at det gjennomføres tilsyn i ca. 9% av byggesakene i kommuner som driver tilsyn.

Tilsynsaktiviteten kjennetegnes ved at det er fokus på utførelsen, ulovlig byggevirksomhet og at bakgrunnen for gjennomføring av tilsyn ofte er melding om eller mistanke om regelbrudd.

Vår kartlegging viser at det er et ønske om mer informasjon om tilsyn blant saksbehandlerne i kommunene. Undersøkelsen viser videre at det er en liten økning i antall kommuner som driver tilsyn basert på de metoder Statens bygningstekniske (BE) etat anbefaler i sin tilsynsveiledning og som BE har informert om på tilsynsseminarer rundt om i Norge.

5. Ansvarssystemet

Ansvarsreglene skal bidra til en ansvarsbelegging i tiltaket som gjør det mulig å finne ut hvilke aktører som er ansvarlig for ulike deler av byggesaken. Kommunene skal med bakgrunn i ansvarsbeleggingen kunne drive tilsyn. For det andre innebærer ansvarssystemet et kompetanseelement. Kommunene og samfunnet forøvrig forventer at statlig godkjente foretak er til å stole på. Den sentrale godkjenningssystemet er i tillegg ment å skulle forenkle saksbehandlingen i kommunene og næringen, samt bidra til forutsigbarhet. Til sist kan en legge til at ordningen innebærer en kontaktflate mellom kommuner, næring og det statlige bygningsmyndighetsnivået.

Når en vurderer ansvarssystemet bør en faktor være hvorvidt systemet legger til rette for oversiktlig ansvar i byggesaken. Brukerundersøkelsen gir ingen tydelige tilbakemeldinger på hva aktørene mener om det. Våre data indikerer at byggesaken er blitt noe mer oppsplittet i utførelsesfasen. Kommunene ser ut til å anse den sentrale

godkjenningsordningen som noe mindre nyttig nå i 2005 sammenlignet med i 2004 og 2003. I all hovedsak oppfattes ordningen fremdeles som nyttig av kommunenes saksbehandlere. Næringen har ikke endret syn på den sentrale godkjenningsordningen de siste årene og oppfatter ordningen som nyttig for næringen.

Oppfølgingen av godkjente foretak bør intensiveres

Et annet viktig element ved ansvarsreglene er kompetansen til de godkjente foretakene og hvorvidt en har tillit til godkjente foretak. Hvordan kan vi best forsikre oss om at foretak som blir godkjent for ansvarsrett er kvalifisert for den jobben de skal gjøre?

Enkelte kommuner kan tenkes å være skeptiske til at de, etter omleggingen av godkjenningssystemet i 2003, i større grad må overlate til sentralt godkjente foretak å vurdere hvor stort omfang av arbeidene foretaket kan påta seg ansvar for. Det kan delvis forklare at kommunene oppfattet den sentrale godkjenningen å være noe mer nyttig i 2003 enn i dag. En annen forklaring kan være at oppfølgingen av foretak med sentral godkjenning ikke oppfattes å være god nok.

Våre data indikerer en liten nedgang i kommunenes tillit til foretak med sentral godkjenning siden 2003. I den grad kommunene ikke har tillit til foretak med sentral godkjenning går det på tillit til styring av prosjektene. Videre mener kommunene at kravene til foretakenes styringssystemer bør innskjerpes.

Oppfølging av foretak med sentral godkjenning er vesentlig for å forsikre seg om at foretakene oppfyller kravene. Kommunene er delt i synet på hvorvidt Statens bygningstekniske etats oppfølging av foretak med sentral godkjenning er god. For ansvarssystemet og godkjenningsordningen er det negativt at ca. 60% av kommunene aldri har sendt en rapport til Statens bygningstekniske etat om brudd på regelverket i deres kommune. Den sentrale godkjenningsordningen vil fungere bedre dersom kommunene blir enda flinkere til å rapportere til Statens bygningstekniske etat når foretak bryter reglene.

2. Bakgrunn - en undersøkelse om praktiseringen av byggereglene

Statens bygningstekniske etat (BE) har gjennomført en ny undersøkelse om byggesaksbehandlingen i kommunene, sentral godkjenning og Statens bygningstekniske etat.

BE skal ha god oversikt over hvordan reglene i plan- og bygningsloven og dens underliggende regelverk fungerer. Kjennskap til praktiseringen av reglene og reglenes virkning er avgjørende for at bygningsmyndighetene skal kunne legge forholdene best mulig til rette for bygg- og anleggsvirksomheten i Norge.

Byggesaksbehandling og sentral godkjenning er de sentrale temaene i rapporten. I tillegg har vi innhentet opplysninger om tiden det tar for kommunene å behandle private planforslag.

Rapporten blir lagt til grunn for etatens informasjonsarbeid, samt utvikling og praktisering av regelverket. Rapporten blir videre oversendt til Kommunal- og regionaldepartementet og Miljøverndepartementet.

Politikken bak byggesaken

Når rapporten skrives er det vel 8 år siden rammene for dagens byggesaksbehandling ble lagt gjennom en omfattende reform av plan- og bygningsloven. De nye reglene trådte i kraft 1. juli 1997. Reformen hadde som hovedmål å heve kvaliteten på byggverk som føres opp. Dette skulle oppnås gjennom klarere ansvarsforhold, bedre kontroll i næringen og kommunalt tilsyn med byggevirksomheten.

Senere har mer effektiv saksbehandling blitt vektlagt, blant annet med innføringen av flere og kortere tidsfrister 1. juli 2003.

Lavere byggekostnader er et viktig satsingsområde og byggekostnader relateres og i noen grad til byggereglene. Et program som beror på et samarbeid mellom myndighetene og byggenæringen er nedsatt. Programmet har som formål å redusere veksten i byggekostnadene og å øke produktiviteten i næringen. Programmet skal gå over fem år (2005-2009). Innsatsen rettes mot tre hovedområder: økt kundekompetanse og utvikling av driftseffektive bygg, reduksjon av byggefeil og økt produktivitet i byggenæringen.

Sommeren 2005 la Bygningslovutvalget frem sin andre og endelige innstilling. Rapporten: ”Mer effektiv bygningslovgivning 2”, er resultatet av en gjennomgang av hele bygningsdelen i Plan- og bygningsloven. Utredningen støtter i stor grad opp om sentrale politiske målsetninger ved bygningspolitikken. Man ønsker at regelverket skal legge til rette for økt brukervennlighet, effektiv saksbehandling, mer kommunalt tilsyn mm.

Statens bygningstekniske etat er involvert i to prosjekter som har hatt politisk fokus i de senere årene: elektronisk byggesaksbehandling (ByggSøk) og krav til universell utforming i nye byggverk. De to prosjektene følges opp i denne undersøkelsen.

Vi får stadig bedre kjennskap til hvordan reglene fungerer

Kjennskap til hvordan byggereglene fungerer er etterspurt. Evalueringen av byggereglene som er bestilt av Kommunal- og regionaldepartementet og gjennomført i regi av Norges forskningsråd, har bidratt til ny kunnskap om hvordan reglene praktiseres og fungerer. Sluttrapport forelå sommeren 2005.

I tillegg til dette gjennomfører BE årlige brukerundersøkelser. Den samlede kjennskapen til praktiseringen av reglene har etter hvert blitt ganske omfattende. Vi vil i rapporten henvise til relevante komparative undersøkelser.

Denne undersøkelsen har fokus på enkeltelementene i byggesakssystemet

Denne undersøkelsen tar for seg noen av enkeltelementene i byggesakssystemet. Temaene er som følger:

1. Saksbehandlingstid og søknadsbehandling
2. Kommunenes tilsyn; omfang, metoder og erfaringer
3. Foretakene om bruk og utvikling av styringssystemer
5. Sentral godkjenning og ansvarsreglene
6. Kommuners og foretaks informasjonsbehov
7. BE's service og produkter
8. ByggSøk
9. Dokumentasjon av teknisk krav

Datamaterialet

Undersøkelsen er basert på data fra 2 spørreundersøkelser som ble gjennomført høsten 2005. Et spørreskjema ble sendt ut til 2000 foretak i bygg- og anleggsnæringen. Foretakene utgjør et tilfeldig utvalg basert på Statens bygningstekniske etats register over sentralt godkjente foretak. 1319 foretak har svart, noe som gir en svarprosent på 66.

Et annet skjema ble sendt ut til 213 kommuner. Kommunene er tilfeldig trukket. Alle kommuner med innbyggertall over 35 000 ble tatt med i tillegg til utvalget på 204 kommuner som ble trukket tilfeldig, men det gir ingen betydelig overrepresentasjon av store kommuner.

Totalt 121 kommuner har fylt ut spørreskjemaet. Det gir en svarprosent på 57. Utvalget på 121 kommuner utgjør 28% av de 433 kommunene i Norge.

Tabell 2.1 Utvalget av kommuner etter kommunestørrelse. Prosentandel kommuner i grupper inndelt etter innbyggerstørrelse. Tabellen gir uttrykk for representativiteten i utvalget i forhold til kommunestørrelse. Antall kommuner i parentes.

	Norge	Hele utvalget
Små kommuner - 4 999 innbyggere	55% (240)	57% (69)
Mellomstore kommuner 5 000-19 999 innbyggere	34% (148)	31% (38)
Store kommuner + 20 000 innbyggere	10% (45)	12% (14)
Total	433	121

Kapittel 3. Kommunenes søknadsbehandling

3.1 Introduksjon og sammendrag

Rask og effektiv byggesaksbehandling er en politisk målsetning. I juli 2003 ble ordningen med tidsfrister for byggesaksbehandlingen i kommunene utvidet og fra sommeren 2004 har kommunene måttet tilbakebetale deler av eller hele gebyret ved overskridelse av enkelte av tidsfristene

Vår kartlegging viser at kommunenes saksbehandlingstid i gjennomsnitt ligger betydelig under tidsfristene for de fleste typer av saksbehandling, men kommunene har problemer med å tilfredsstille fristene for enkle tiltak, midlertidig brukstillatelse, samt fremlegging av klager for Fylkesmannen. Vi ser videre at et sted mellom 30-40% av søknadene registreres som mangelfulle, med den følge at det bes om tilleggsdokumentasjon eller at søknad sendes i retur.

En mer effektiv byggesaksbehandling vil kunne innebære enda kortere saksbehandlingstid og at kommunene og næringen bruker mindre ressurser på hver enkelt søknad. I 2004 stilte vi et åpent spørsmål til kommunene der vi spør dem om hva som må til for å effektivisere byggesaksbehandlingen. Flest kommuner svarte bedre søknader/ søkere, dernest fulgte mer ressurser. Når det gjelder søknader mener kommunene at meldinger og enkle tiltak er de søknadstypene som oftest er mangelfulle. Slike søknadstyper fylles ofte ut av personer med liten erfaring i å søke.

Med hensyn til innholdet i søknadene så ble det i 2004-undersøkelsen vist til at dårlige tegninger og situasjonsplaner var et hovedproblem i søknadene.

Undersøkelsen viser videre at forhåndskonferanser blir ansett som et godt hjelpemiddel i byggesaken og at foretakene stort sett er fornøyd med kommunenes service og samarbeidsvilje, men noe mindre fornøyd med saksbehandlingstid og forutsigbarhet i saksbehandlingen.

3.2 Omfanget av saksbehandlingen i kommunene

Tabell 3.1 viser antallet søknader, meldinger, klageforberedelser, dispensasjoner, forhåndskonferanser og tilsyn kommunene behandlet/ arrangerte i september 2005 pr. årsverk med byggesaksbehandlere. Vi skiller ut omfanget av saksbehandling per saksbehandler etter kommunestørrelse. Kartlegging av omfanget av saksbehandlingen er vesentlig fordi det gir informasjon om type søknader som mottas i ulike typer av kommuner. Videre vil omfanget av saksbehandlingen bli brukt som underliggende variabel senere i rapporten.

Av tabellen ser vi at meldinger er den sakstypen kommunene mottar mest av, fulgt av ettrinnsøknader og enkle tiltak. Videre ser vi at kommunestørrelse gir utslag på sakstype. I små kommuner mottas det mindre rammesøknader enn i større kommuner, men flere enkle tiltak og meldinger.

Ut fra disse dataene er det vanskelig å si noe om arbeidsbelastningen i kommunene. Små kommuner har flere søknader per saksbehandlerårsverk enn store kommuner. Men store kommuner har trolig mer kompliserte søknader, noe en større andel rammesøknader indikerer.

Tabell 3.1. Antall søknader, meldinger, klager, dispensasjoner, forhåndskonferanser og tilsyn i gjennomsnitt per saksbehandleårsverk etter kommunestørrelse, september 2005.

	Total september 2004	Total september 2005	Små kommuner - 4 999	Mellomstore kommuner 5 000-19 999	Store kommuner 20 000 +
Meldinger	4,43	3,82	6	4,47	2,75
Enkle tiltak	1,62	1,95	3,12	2,59	1,25
Ettrinnsøknader	3,04	3,05	3,28	4,01	2,50
Rammesøknader	0,91	1,26	0,48	0,74	1,68
Igangsettingstillatelser	0,81	1,90	0,88	0,80	2,32
Midlertidig brukstillatelse	0,99	1,19	0,74	0,93	1,41
Ferdigattest	1,49	2,33	2,48	1,95	2,35
Klager ferdigbehandlet av administrasjonen	0,49	0,56	0,49	0,54	0,61
Dispensasjon fra plan	-	1,16	2,17	1,07	0,89
Dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene	-	0,19	0,24	0,29	0,19
Forhåndskonferanser	1,18	0,97	0,73	1,44	0,82
Tilsyn			0,38	0,34	0,47
Antall saksbehandlere		2,57	0,9	1,96	12,05
N	119*	121	-	-	-

** I utvalget fra 2004 der vi beregner tall for alle kommuner utgjør utvalget et representativt utvalg på 114 kommuner. I gruppen store kommuner er 5 ekstra kommuner plukket ut. Det har vi gjort for å øke andelen store kommuner. De 5 ekstra kommunene inngår ikke i statistikken for "Alle kommuner".*

Tallene fra denne kartleggingen av kommunenes saksbehandling tilsier at det i 2005 er omkring 130 000 byggesaker i Norge. Vi har da inkludert meldinger, enkle tiltak, ettrinnsøknader og rammesøknader i beregningen og baserer oss utelukkende på

registrering av saksmengden i september 2005. Som det fremgår av tabell 2.1 er utvalget forholdsvis representativt i forhold til kommunestrukturen i Norge.

3.3 Foretakenes søknadsaktivitet

Av tabell 3.2 fremgår det at det er stor variasjon innad i næringen med hensyn til hvem som sender ulike typer av søknader og meldinger.

Arkitekter er den gruppen innen næringen som oftest sender rammesøknader. Rundt 80 % av arkitektforetakene oppgir at de har sendt rammesøknad, tilsvarende tall for rådgivende ingeniører er 50 %. Utførende foretak utarbeider i liten grad rammesøknader. Boligproduserende foretak er den gruppen av utførende foretak som oftest sender rammesøknader. I underkant av 30 % av boligproduserende foretak har sendt rammesøknad.

Når det gjelder ettrinnsøknader så er arkitektene fremdeles den gruppen som sender mest søknader, men rådgivende ingeniører og boligproduserende foretak sender og i ganske stor grad ettrinnsøknader.

Med hensyn til å sende enkle tiltak og meldinger så ser vi at utførende foretak er mer aktive enn tilfellet er hva gjelder rammesøknader og ettrinnsøknader.

Tabell 3.2 Prosent antall foretak som sender ulike typer av søknader og meldinger til kommunene. Alle foretak totalt og inndelt etter foretakenes arbeidsfelt.

	Alle foretak 2004	Alle foretak 2005	Arkitekt	Rådgivende ing.	Bolig-Prod.	Entrep. bygg og anlegg	Maskin-Entrep.	Tekn. inst. utf.
Sendt melding	56,3	51,7	72,3	52,4	60,8	53,2	42,5	54
Sendt enkle tiltak	58,1	51,2	69,3	59,5	64	53,8	47,3	39,1
Sendt ettrinnsøknad	33,6	28,6	67,3	53,2	44,8	28,7	11,6	18
Sendt rammesøknad	24,3	21,9	85,1	50,8	32	14,7	6,8	5
Hatt ansvarsrett i søknadspliktig tiltak	71,1	67,5	74,3	78,6	65,6	69,6	66,7	73,9
Deltatt i meldepliktig tiltak uten å ha sendt meldingen	-	12,4	10,9	21,4	11,2	11,3	9,7	11,8
Deltatt i søknadspliktig tiltak uten egen ansvarsrett	15,1	17,9	10,9	19	16	15,5	24,6	19,9
Ikke deltatt i søknadspliktig eller meldepliktig tiltak	6,4	9,9	2	3,2	10,9	7,2	11,1	11,8
N	1430	1319	-	-	-	-	-	-

3.4 Saksbehandlingstid

Kommunenes gjennomsnittlige saksbehandlingstid målt i antall dager

Vi har registrert kommunenes saksbehandlingstid i september 2005 i antall dager. Tabellen viser at gjennomsnittlig saksbehandlingstid for de fleste søknadstyper er godt under den maksimale tidsfristen.

Kommunene har størst problemer med å innfri tidsfristene for behandling av enkle tiltak, meldinger, midlertidig brukstillatelse samt forberedende saksbehandling av klagesaker.

Som BE's tidligere undersøkelser har vist (2001, 2003, 2004) er saksbehandlingstiden fortsatt lengre i store kommuner enn i de små kommunene.

Tabell 3.3. Saksbehandlingstid i dager basert på registrering av saksbehandling i september 2005.

	Tidsfrist	Alle kommuner	Små kommuner (- 5 000)	Mellomstore kommuner (5 000–19 999)	Store kommuner (+ 20 000)
Meldinger	21 dager	15	12	18	18
Enkle tiltak	21 dager	17	16	19	20
Ettrinnssøknader	84 dager	24	18	26	40
Rammesøknader	84 dager	27	18	28	50
Igangsettingstillatelse	21 dager	10	10	10	12
Midlertidig brukstillatelse	7 dager	8	7	7	10
Ferdigattest	14 dager	7	7	8	10
Klager ferdigbehandlet av administrasjonen	42 dager	39	33	42	48
Forhåndskonferanser	14 dager	8	5	9	12
Dispensasjon fra plan	-	42	42	39	46
Dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene	-	30	28	34	31
N = 121					

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid målt opp mot tidsfristene

Tabell 3.4 viser prosentvis hvor stor andel av kommunene som har en saksbehandlingstid som overskrider de ulike tidsfristene.

Vi ser at den forberedende klagebehandlingen, midlertidig brukstillatelse og enkle tiltak er behandlingene kommunene har størst problemer med å slutføre før tidsfristenes utløp.

Tabellen gir oss og mulighetene til å sammenligne tidsbruk over tid. Vi ser at antall kommuner med lang behandlingstid sank fra 2003 til 2004, mens det ikke er noen stor endring fra 2004 til 2005.

Tabell 3.4. Saksbehandlingstid over tid – prosent kommuner med gjennomsnittlig saksbehandlingstid som overskrider tidsfristene. Registreinger i september 2005, september 2004 og april 2003.

	2005	2004	2003
Meldinger	5	8	2
Enkle tiltak	17	12	39
Ettrinnssøknader	1	1	11
Rammesøknader	2	3	11
Igangsettingstillatelse	3	10	4
Midlertidig brukstillatelse	26	33	32
Ferdigattest	10	3	-
Klager ferdigbehandlet av administrasjonen	40	-	-
Forhåndskonferanser	6	2	0
Dispensasjon fra plan	-	-	-
Dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene	-	-	-
N =	121	114	57

Kommuner og tilbakebetaling av gebyr for overskridelse av tidsfrister

Etter 1. juli 2004 har kommunene måttet tilbakebetale 25% av det totale byggesaksgebyret for hver påbegynte uke fristen overskrides. Det gjelder ettrinnssøknader og rammesøknader. Av tabell 3.5 ser vi at 13% av kommunene har betalt tilbake gebyr.

Vi ser av tabell 3.4 at kommunene har langt større problemer med å behandle søknadstyper som ikke har den konsekvens ved tidsoverskridelse at det må tilbakebetales gebyr.

Tabell 3.5. Andel kommuner som oppgir å ha betalt tilbake gebyr med bakgrunn i overskridelse av tidsfrister for saksbehandling?

Ja	12
Nei	84
Vet ikke	2
Ubesvart	2
N = 121	

3.5 Kvalitet på søknader og meldinger kommunene mottar

Vi har siden 2003 kartlagt hvordan kommunenes saksbehandlere vurderer kvaliteten på søknader og meldinger de mottar. Resultatene er forholdsvis stabile. Kommunene er mest fornøyd med rammesøknader og ettrinnssøknader. Tilsvarende er kommunene minst fornøyd med meldinger og enkle tiltak.

I år har vi bedt om en vurdering av dispensasjoner og søknader om lokal godkjenning. En ser at søknader om dispensasjon vurderes å holde forholdsvis dårlig kvalitet.

Våre data fra kommunene antyder at kommunene foretrekker søknader fra profesjonelle søkere. Meldinger forfattes i stor grad av uprofesjonelle søkere, mens rammesøknader utarbeides av søkere med mer erfaring med utforming av søknader. Tabell 3.8 understøtter det synet. I den fremkommer at arkitekter og rådgivende ingeniører er de søkerne kommunene har best erfaringer med. Arkitekter og rådgivende ingeniører er de aktørene som oftest opptrer som søkere (se tabell 3.2).

Tabell 3.6 Kommunale saksbehandleres vurdering av kvalitet på ulike typer av søknader. Skala fra 1-5 der 1 = meget god kvalitet, 2 = ganske god kvalitet, 3 = verken god eller dårlig, 4 = ganske dårlig kvalitet, mens 5 = meget dårlig kvalitet.

	2003	2004	2005
Meldinger	3.05	2.96	2,89
Enkle tiltak	2.84	2.68	2,77
Ettrinnssøknad	2.47	2.57	2,65
Rammesøknad	2.30	2.36	2,41
Lokal godkjenning	-	-	2,84
Dispensasjon fra plan	-	-	3,39
Dispensasjon fra byggesaksreglene	-	-	3,39
N =	57	114	121

Kvalitet på søknader og meldinger – kommuner etter kommunestørrelse

Av tabell 3.7 fremgår det at saksbehandlerne i de store kommunene gjennomgående er mindre fornøyd med søknadene enn saksbehandlere i små kommuner.

Tabell 3.7 Kommunale saksbehandleres vurdering av kvalitet på ulike typer av søknader. Skala fra 1-5 der 1 = meget god kvalitet, 2 = ganske god kvalitet, 3 = verken god eller dårlig, 4 = ganske dårlig kvalitet, mens 5 = meget dårlig kvalitet.

	Små kommuner (- 5 000)	Mellomstore kommuner (5 000-19 999)	Store kommuner (+ 20 000)
Meldinger	2,80	2,97	3,15
Enkle tiltak	2,79	2,59	3,14
Ettrinnssøknad	2,66	2,59	2,79
Rammesøknad	2,32	2,46	2,64
Lokal godkjenning	2,62	3,08	3,21
Dispensasjon fra plan	3,17	3,60	3,83
Dispensasjon fra byggesaksreglene	3,17	3,65	3,58
N =	121		

Andel mangelfulle søknader

Av tabell 3.8 ser vi at en stor andel av søknadene og meldingene som mottas av kommunene er mangelfulle. Avhengig av søknadstype etterspør kommunene

tilleggsopplysninger i 30-40 % av søknadene. Andelen mangelfulle søknader er høyest for meldinger og enkle tiltak.

Vi ser videre at store kommuner ser ut til å være mer tilbøyelige til å etterspørre tilleggsopplysninger. Det kan kanskje være resultatet av en mer formalisert saksbehandling. Vi har tidligere sett at saksbehandlere i store kommuner er mindre fornøyd med søknadene de mottar enn saksbehandlere i små kommuner.

Tabell 3.8 Prosentandel søknader/meldinger der kommunene ber om tilleggsdokumentasjon eller sender søknader i retur.

	Alle kommuner	Små kommuner (- 5 000)	Mellomstore kommuner (5 000-19 999)	Store kommuner (+ 20 000)
Meldinger	38	15	22	66
Enkle tiltak	38	21	23	66
Ettrinnssøknader	29	30	30	30
Rammesøknader	30	50	25	25
N = 121				

Kommunenes erfaringer med søkere fra ulike deler av bransjen

I tabell 3.9 ser vi hvilke erfaringer kommunenes saksbehandlere har med søkere fra ulike deler av bransjen. Vi ser at kommunene er mest fornøyd med rådgivende ingeniører, tett fulgt av arkitekter og boligprodusenter.

Vi ser videre at kommunene er minst imponert over søkeregenskapene til maskinentreprenørene. Videre er kommunene ikke helt fornøyd med entreprenører innen bygg og anlegg og utførende innenfor tekniske installasjoner.

Kommunenes erfaringer med søkerne svarer i stor grad til hvilke deler av bransjen som er mest aktive i forhold til å søke. Det kan se ut til at de som søker mest søker best.

Tabell 3.9 Hvilke erfaringer har kommunenes saksbehandlere med søkere fra ulike deler av bransjen. Tall i prosent.

	Meget bra	Ganske bra	Verken bra eller dårlig	Ganske dårlig	Meget dårlig	Vet ikke	Ubesvart
Arkitekter	11	54	25	4	2	3	2
Rådgivende ing.	10	65	23	1	2	1	-
Boligprodusenter	7	53	28	5	1	4	1
Entreprenører bygg og anlegg	3	31	49	17	1	-	1
Maskinentreprenører	-	12	41	35	7	3	2
Tekniske installasjoner utf.	-	45	39	12	2	2	2
N = 121							

3.6 Forhåndskonferansen

Av tabellene 3.10 og 3.11 ser vi at forhåndskonferansen er et populært redskap i byggesaksbehandlingen. En stor andel kommuner og foretak mener at forhåndskonferansen er nyttig.

Tabell 3.10 indikerer at næringen er mer positive til forhåndskonferanser i 2005 enn de var i 2004.

Tabell 3.10. Hvor nyttig mener næringen at forhåndskonferansen er?

	2005	2004
Meget nyttig	27	8
Ganske nyttig	26	29
Litt nyttig	13	25
Ikke nyttig	1	3
Vet ikke / Har ikke benyttet	31	31
Ubesvart	2	5
N	1319	1430

Tabell 3.11. Hvor nyttig mener kommunene at forhåndskonferansen er?

	2005	2004
Meget nyttig	27	25
Ganske nyttig	50	54
Litt nyttig	7	10
Ikke nyttig	-	-
Vet ikke	2	-
Har ikke benyttet forhåndskonferanse	7	3
Ubesvart	7	9
N	121	114

3.7 Kommunenes behandling av plansaker

Sommeren 2003 ble det innført tidsfrister for kommunenes behandling av private planforslag. Vi har undersøkt behandlingstiden knyttet til to lovbestemte frister. Den første løper fra kommunen mottar privat planforslag til planutvalgets førstegangsvedtak. Den andre fristen løper fra andregangsvedtak i planutvalget til kommunestyret har fattet vedtak. Begge tidsfristene er 12 uker.

I tabell 3.12 ser vi at den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden ligger under tidsfristene som er satt. Til forskjell fra byggesaksbehandlingen er det enkelte eksempler på saker i planbehandlingen som har svært lang saksbehandlingstid. Gjennomsnittstallene blir dermed påvirket av at enkelte kommuner har en eller flere saker med svært lang saksbehandlingstid. Medianen i forhold til saksbehandlingstid er derfor et godt mål på normal saksbehandlingstid for de deler av planbehandlingen som omfattes av tidsfrister.

Behandlingstiden er gjennomsnittlig noe kortere for behandlingen som omfattes av fristen som løper fra kommunen mottar privat planforslag til planutvalget fatter

vedtak første gang, enn for fristen som løper fra andre gangs vedtak i planutvalget til kommunestyret fatter vedtak.

Tabell 3.12. Kommunenes saksbehandlingstid for behandling av private planforslag. Antall uker i gjennomsnitt i 2005.

	Total	Median (tidsbruk flest kommuner ligger på)	Andel kommuner som overskrider tidsfristen. Prosent.	Små kommuner (- 5 000)	Mellomstore kommuner (5 000- 19 999)	Store kommuner (+20 000)
Behandlingstid fra kommunen mottar privat planforslag til planutvalget fatter vedtak første gang.	7,68	6	5%	7,75	7,57	7,71
Behandlingstid fra andre gangs vedtak i planutvalget til kommunestyret fatter vedtak.	6,76	4	11%	7,47	5,63	6,71
N =121						

3.8 Foretakenes vurdering av kommunene

Til sist i dette kapitlet om søknadsbehandling har vi en tabell som viser hvordan foretakene vurderer kommunenes service og saksbehandling.

Svarene indikerer at foretakene er relativt fornøyd med kommunene med hensyn til samarbeidsvilje og service, men noe mer misfornøyd med forutsigbarheten i saksbehandlingen og kommunenes tilbøyelighet til å lage merarbeid av bagateller.

Tallene viser at foretakene gjennomgående er mer fornøyd med kommunene i 2005 enn i 2004, men det er tidlig å antyde noen utvikling i retning at kommunenes byggesaksmyndigheter blir bedre ansett blant foretakene.

*Tabell 3.13. Foretakens svar på påstander om kommunenes saksbehandling.
Gjennomsnittstall på skala fra 1-5, der 1 = helt enig, 2 = delvis enig, 3 = verken enig eller uenig, 4 = delvis uenig, 5 = helt uenig.*

	2004	2005
Kommunen lett å samarbeide med	2,50	2,49
Kommunen yter god service	2,65	2,60
Kommunen lager lite merarbeid av bagateller	2,98	2,90
Kommunens saksbehandler er faglig dyktige	2,76	2,56
Kommunens saksbehandling er forutsigbar	2,97	2,87
Kommunenes saksbehandlingstid er kort	-	3,09
N	1430	1319

Kapittel 4. ByggSøk

4.1. Introduksjon og sammendrag

ByggSøk er et virkemiddel for å effektivisere plan- og byggesaksbehandlingen. Ved hjelp av ByggSøk kan en fylle ut søknader elektronisk og sende disse elektronisk til kommuner som tilbyr mottak av elektroniske søknader. Søknader kan også skrives ut på papir og sendes til kommunen. ByggSøk ble åpnet for bruk sommeren 2003.

Vi har kartlagt hvordan foretakene vurderer ByggSøk og hvordan kommunenes saksbehandlere vurderer kvaliteten på søknader de mottar som er fylt ut ved hjelp av ByggSøk. Når det gjelder bruk av ByggSøk svarer 9% av foretakene med sentral godkjenning at de bruker ByggSøk for utfylling av søknader. Det totale antallet søknader som utarbeides ved hjelp av ByggSøk, per i dag, er trolig rundt 3-5% av søknadsmassen i Norge. Mellom en halv og en prosent av byggesøknadene i Norge oversendes elektronisk.

Andelen som bruker ByggSøk er foreløpig ganske liten, men det er en sterk vekst i bruken. Det er blant annet en utvikling i retning av at kundeoppfølgingssystemer kobler sine systemer mot ByggSøk.

50-60 kommuner har tilrettelagt for å mottak av elektroniske søknader, mens 24 kommuner har mottatt en eller flere søknader elektronisk per 2. desember 2005. Erfaring tilsier at materiell tilrettelegging ikke er nok, en må også informere kundene om muligheten til å sende søknader elektronisk. Vår undersøkelse viser at det er de store kommunene som har kommet lengst med å legge til rette for elektronisk byggesaksbehandling og at et lite antall kommuner mottar nesten alle de elektroniske søknadene som sendes.

Undersøkelsen viser videre at foretak som har brukt ByggSøk er relativt fornøyd med produktet og at et flertall av kommunene som har mottatt søknader fylt ut i ByggSøk mener at søknadene holder høyere kvalitet enn søknader som ikke er fylt ut ved hjelp av ByggSøk.

4.2 Implementering av ByggSøk

Statistikk fra Statens bygningstekniske etat om bruk av ByggSøk

BE følger utviklingen i bruken av ByggSøk. Det man har oversikt over er antall elektroniske søknader som sendes. En gjennomgang av søknader sendt i perioden 15.oktober 2005 til 15.november 2005 viser at det ble sendt 88 søknader. I dette tallet regner en med alle søknadstyper, inkludert igangsetting, midlertidig brukstillatelse og

ferdigattest. Det betyr at en byggesak kan innebære at det går flere søknader gjennom ByggSøk. Av de 88 søknadene kan vi estimere at vi har 60-70 byggesaker. Det skulle tilsi 700-800 byggesaker i året. I tillegg anslår man at det sendes 5 ganger så mange søknader som er fylt ut i ByggSøk, men skrevet ut på papir og sendt til kommunen. Dette estimatet er basert på at det er registrert vel 5000 søkere som har sendt søknad og 1000 ansvarlige foretak med mulighet for å benytte elektronisk signatur. Data fra undersøkelsen støtter og opp om et 1 til 5 forhold.

Antallet elektronisk utfylte søknader øker med ca. 10% hver måned og en betydelig del av veksten består i at ByggSøk tas i bruk som en del av kundeoppfølgingssystemene. En har videre erfaringer med at kommuner som har drevet aktiv markedsføring av ByggSøk har mottatt en rekke elektroniske søknader. I dag er det et lite antall kommuner som mottar den totale mengden av søknader som er sendt elektronisk.

I sum er det 59 kommuner som har koplet seg til ByggSøk og av disse har 24 mottatt en søknad elektronisk.

Tabell 4.1 Andel søknader som fylles ut ved bruk av ByggSøk og antall søknader som behandles totalt i Norge i løpet av ett år. Status for ByggSøk per. 15. november 2005.

Byggesaker per år	120 000-130 000*
Elektronisk innsendte søknader	Ca. 7-800**
Søknader fylt ut i ByggSøk – men sendt i papirutgave	Ca. 3-4000***

* Anslag over totalt antall søknader i Norge i løpet av et år. Tallet er basert på vår undersøkelses registrering av antall byggesaker i med oppjustering til det totale antall kommuner. Ementor opererer videre med et anslag på 120 000 byggesaker for 2005 (Ementor 2001)

** Årsanslag basert på antall elektroniske søknader registrert fra 15.oktober til 15. november. 2005.

*** Årsanslag basert på svar i denne undersøkelsen og informasjon fra BE om antall registrerte søkere.

Næringens bruk av ByggSøk

Tabell 4.2 viser hvilke verktøy foretakene normalt benytter for å utarbeide søknader. Vi ser at de fleste foretakene, i underkant av 40% , fyller ut søknadene på papirblanketter. 34% av foretakene opplyser at de bruker skjermbaserte løsninger/ kundeoppfølgingssystemer, mens 9% oppgir at de bruker ByggSøk.

Tabell 4.2. Dersom foretaket har utarbeidet søknader, hvordan fyller foretaket normalt ut sine søknadsskjema? Tall i prosent.

Fyller ut papirblanketter (NBR)	39
Bruker ByggSøk	9
Bruker skjermbasert løsning/ kundeoppfølgingssystemer	34
Annet	12
Ubesvart	6
N = 1319	

Tabell 4.3 viser at store foretak i større grad enn små foretak bruker kundeoppfølgingssystemer. De store foretakene oppgir derimot ingen større bruk av ByggSøk enn foretak med få ansatte.

Tabell 4.3 Dersom foretaket har utarbeidet søknader, hvordan fyller foretaket normalt ut sine søknadsskjema? Søkeratferd hos foretak etter antall ansatte i foretaket. Tall i prosent.

	1 Ansatte	1-4 Ansatte	4-14 Ansatte	15+ Ansatte
Fyller ut papirblanketter (NBR)	45,7	39,6	36,1	31,3
Bruker ByggSøk	9,4	9,5	8,6	10,5
Bruker skjermbasert løsning/ kundeoppfølgingssystemer	27,9	30,5	39,2	43
Annet	11,2	15,4	11,4	11,7
Ubesvart	-	-	-	-
N = 1319				

Vi ser av tabell 4.4 at de foretak som har brukt ByggSøk i hovedsak har fylt ut søknad ved hjelp av ByggSøk og dernest sendt søknaden i posten. Kun 2 % av foretakene oppgir å ha sendt søknad elektronisk, men ca. 6 ganger flere, 12% av foretakene, svarer at de har fylt ut søknad elektronisk og sendt utskrift til en kommune.

Tabell 4.4 Har foretaket benyttet ByggSøk til å fylle ut søknad? Tall i prosent..

Har sendt søknad elektronisk	2
Har fylt ut søknad i ByggSøk og sendt søknad på papir	12
Har ikke brukt ByggSøk til å fylle ut søknad .	74
Vet ikke	8
Ubesvart	4
N = 1319	

Næringens syn på fremtidig bruk av ByggSøk

Tabell 4.5 viser at en ganske stor andel av foretakene oppgir at de har planer om å fylle ut søknader elektronisk. 37% av foretakene har planer om å ta i bruk ByggSøk, mens 13% ikke har slike planer. Videre ser vi at 21% svarer at de ikke kjenner til ByggSøk og at ca 30% ikke har svart eller ikke vet og de vil bruke ByggSøk.

Tabell 4.5. har foretaket planer om å fylle ut skjemaer elektronisk ved hjelp av ByggSøk ? Tall i prosent.

Ja	37
Nei	13
Kjenner ikke til ByggSøk	21
Vet ikke / ikke aktuelt	21
Ubesvart	8
N = 1319	

Kommunenes implementering av ByggSøk

Tall fra BE viser at 59 kommuner har tilrettelagt mottak av søknader elektronisk og at 24 kommuner har mottatt søknad elektronisk. Alle kommuner kan motta søknader fylt ut ved hjelp av ByggSøk og som sendes i papiirutgave til kommunen.

Tabellen viser at 17% av kommunene oppgir at de har mottatt søknader som er fylt ut i ByggSøk og sendt i posten til kommunen, mens 7% av kommunene oppgir å ha mottatt søknad elektronisk. Dersom 24 kommuner har mottatt søknad elektronisk skulle det tilsi 5% av kommunene. Med andre ord viser tall fra vårt utvalg en litt høyere andel kommuner som mener de har mottatt søknad elektronisk enn den faktiske andelen kommuner som har tilrettelagt for elektronisk mottak (med bakgrunn i data fra Statens bygningstekniske etat).

Ikke uventet er det de store kommunene som har kommet lengst i å implementere ByggSøk. Ca 60 prosent av de store kommunene oppgir å ha erfaringer med søknader fylt ut ved hjelp av ByggSøk, mens den tilsvarende andelen av våre minste kommuner er ca. 10%. Ettersom det i stor grad er de kommunene med mange innbyggere som har lagt til rette for elektronisk mottak så representerer kommuner med mulighet for mottak 31% av Norges befolkning (data fra Statens bygningstekniske etat).

Tabell 4.6 Har kommunen mottatt søknader fylt ut ved hjelp av ByggSøk? Tall i prosent.

	Alle kommuner	Små kommuner (- 5 000)	Mellomstore kommuner (5 000- 19 999)	Store kommuner (+ 20 000)
Elektronisk	7	-	6	50
Papir	17	13	20	31
Nei	75	82	75	39
Vet ikke	4	5	3	-
N = 121				

4.3 Erfaringer med ByggSøk

Foretakenes erfaringer med bruk av ByggSøk

Av tabell 4.7 ser vi at hovedvekten av de foretakene som har benyttet ByggSøk mener at det er et godt verktøy. Videre ser vi, som de foregående tabeller har vist, at det er en stor andel foretak som ikke benytter ByggSøk.

Tabell 4.7. Hvor godt eller dårlig mener foretakene at verktøyet ByggSøk fungerer? Tall i prosent.

Godt	10
Verken godt eller dårlig	2
Dårlig	3
Vet ikke	6
Har ikke prøvd	73
Ubesvart	6
N = 1330	

Kommunenes erfaringer med søknader fylt ut i ByggSøk

De relativt få kommuner som har erfaring med ByggSøk har positive erfaringer. Kommunene mener stort sett at søknader fylt ut ved hjelp av ByggSøk holder høyere kvalitet enn andre søknader de mottar.

Tabell 4.5. Spørsmål til kommunale byggesaksbehandlere. Holder søknader fylt ut i ByggSøk bedre kvalitet enn vanlige byggesøknader? Tall i prosent.

	2005	2004
Høyere kvalitet	12	14
Verken høyere eller lavere	8	6,5
Lavere kvalitet	1	0
Vet ikke/ kan ikke svare/ ikke svart	79	79,4
N =	121	113

Kapittel 5. Tilsyn

5.1 Introduksjon og sammendrag

Kommunene plikter å føre tilsyn med at plan- og bygningslovgivningen følges i deres kommune. I dette kapitlet har vi kartlagt tilsynsvirksomheten i kommunene og hva som kjennetegner kommuner som driver eller ikke driver med tilsyn. Vi har videre sett på kommunenes og næringens erfaringer med gjennomførte tilsyn.

Vår registrering er ment å skulle fange opp de sentrale måtene å drive tilsyn på. Vi tar utgangspunkt i temaveiledningen om tilsyn, hvor det opereres med tre hovedformer for tilsyn: revisjonstilsyn, inspeksjonstilsyn og dokumenttilsyn. Videre åpner vi for uanmeldt tilsyn på byggeplassen, tilsyn med ulovlig byggevirkosomhet og den åpne kategorien, ”andre former for tilsyn”.

Vi finner at halvparten av kommunene oppgir at de ikke driver med tilsyn. Andelen er omtrent tilsvarende som vår måling i 2004 viste. Vi ser en liten økning i andelen kommuner som driver med dokumenttilsyn og insepeksjonstilsyn. De største kommunene driver med tilsyn, mens en overvekt av småkommunene ikke driver tilsyn. Våre data antyder at noen flere av de mellomstore kommunene har kommet i gang med tilsyn. Videre kan det se ut til at den totale andelen tilsyn har økt. Våre data viser at kommuner som driver tilsyn foretar tilsyn i 9% av byggesakene.

Når det gjelder tilsynsaktiviteten kjennetegnes den av at tilsynet er basert på dårlige erfaringer med et foretak, eller i enda større grad, at kommunen får melding om et regelbrudd. Tilsynet dreier seg ofte om ulovlighetsoppfølging. Videre kjennetegnes tilsynet av at det er utførelsen det drives tilsyn med.

Når mange kommuner ikke driver tilsyn, eller driver lite tilsyn, begrunnes det i mangel på ressurser og kunnskaper. Små kommuner oppgir også manglende behov som en årsak til manglende tilsynsaktivitet. I Kapittel 9 ser vi at kommunenes saksbehandlere oppgir å ha et sterkt ønske om mer informasjon om tilsyn. Det er en indikator på at kommunene har et ønske om å drive med tilsyn.

5.2 Tilsynsaktiviteten i kommunene – antall kommuner som driver tilsyn

Våre tidligere undersøkelser (2003 og 2004) har vist at kommunene i varierende grad har kommet i gang med tilsyn med byggevirkosomheten etter plan- og bygningsloven. Det har videre vist seg at majoriteten av de store kommunene (innbyggertall over 20 000) driver med tilsyn, mens et fåtall av de små kommunene (innbyggertall under 5 000) driver tilsyn.

Vår nyeste registrering, september 2005, viser at mønsteret er det samme som vi har sett tidligere. De store kommunene driver med tilsyn, mens majoriteten av de små kommunene ikke driver tilsyn.

Vi ser videre at i den grad mindre kommuner driver med tilsyn så er det først og fremst i form av uanmeldt tilsyn på byggeplassen og tilsyn med ulovlig byggevirksomhet.

I den grad det har skjedd noen utvikling så viser tallene for 2005 at en noe større andel kommuner driver inspeksjonstilsyn og tilsyn med innsendte kontrolldokumenter. Andelen foretak som driver revisjonstilsyn er derimot ikke i vekst. Denne utviklingen er i tråd med hva de sentrale bygningsmyndighetene ønsker, ettersom det i kurs- og undervisningssammenheng blir fokusert på inspeksjonstilsyn og tilsyn med kontrolldokumentasjon.

Det ser ut til at det særlig er store og mellomstore kommuner som har utviklet mer variert tilsyn. Småkommunene henger etter.

Tabell 5.1. Kartlegging av andelen kommuner som driver med ulike former for tilsyn. Tall i prosent.

	Alle kommuner 2004	Alle kommuner 2005	Små kommuner (- 5 000)	Mellomstore kommuner (5 000-19 999)	Store kommuner (+20 000)
Varslet tilsyn - inspeksjon	20	26	13	32	77
Varslet tilsyn – revisjon	21	16	1	21	77
Tilsyn med innsendte kontroll-dokumenter	21	28	13	34	92
Uanmeldt tilsyn på byggeplass	20	24	19	21	62
Tilsyn med ulovlig byggevirksomhet	38	35	21	40	92
Andre former	3	1,5	-	3	15
Driver ikke med tilsyn	46	45	60	32	7
N = 120					

Hvor mye tilsyn er det i kommuner som driver tilsyn?

Vi ser videre av tabell 5.2 at det kan se ut til at tilsynsaktiviteten har økt noe i de kommunene som driver tilsyn. Vi ser videre at små kommuner som har tilsynsaktivitet har forholdsvis mye tilsyn i forhold til andelen byggesaker.

Tabell 5.2. Antall tilsyn i forhold til antall byggesaker i alle kommuner og i kommunene oppdelt etter kommunestørrelse. Tall i prosent basert på data for september 2004 og september 2005.

	Små kommuner (– 5 000)	Mellomstore kommuner (5 000-19 999)	Store kommuner (+20 000)	Alle kommuner
Tilsyn i prosent av byggesaker i de kommuner som driver tilsyn 2004	7	7	6	7
Tilsyn i prosent av byggesaker i de kommuner som driver tilsyn 2005	9	5	7	9
N 2004 = 119* (se note tabell 3.1) N 2005 = 121				

Andel foretak som har vært involvert i tilsyn fra kommunale bygningsmyndigheter

I tabell 5.3 ser vi at 24 % av foretakene sier at de har vært involvert i tilsyn fra de kommunale bygningsmyndighetene. Av foretakene er det maskinentreprenørene som mener seg mest utsatt for tilsyn.

Vår registrering fra 2005 viser at færre foretak har vært involvert i tilsyn enn vår registrering i 2004. Dette kan i noen grad skyldes at vi i årets undersøkelse presiserte at vi ønsker å registrere tilsyn fra kommunale bygningsmyndigheter.

Tabell 5.3. Andel foretak som har vært involvert i kommunalt tilsyn fra bygningsmyndighetene. Tall i prosent.

Alle foretak	Arkitekter	Rådgivende ingeniører	Bolig-produsenter	Entrep. bygg og anlegg	Maskin-entreprenører	Tekniske inst. utf.
24	23	26	27	23	36	17
N= 1319						

5.3 Hva kjennetegner tilsynsaktiviteten til kommunene?

Vi har sett at flest kommuner driver tilsyn med ulovlig byggevirkksomhet, men at en økende andel kommuner driver inspeksjonstilsyn og tilsyn med kontrolldokumenter.

Hvilke funksjoner fører kommunene tilsyn med?

Av tabell 5.4 ser vi at kommunene i størst grad driver tilsyn med utførende foretak. Omkring 80 % av kommunene, som driver tilsyn, oppgir det. Det harmonerer bra med den store andelen kommuner som driver tilsyn med ulovlig byggevirkksomhet, hvor det ofte vil være naturlig å gripe fatt i utførende foretak. På den annen side er ideen bak inspeksjonstilsynet og dokumenttilsyn å rette tilsynet mot kontrollerende foretak.

Vi ser at kun halvparten av kommunene som driver tilsyn fører tilsyn med kontrollerende foretak.

Tabell 5.4. Hvilke funksjoner fører kommunene tilsyn med? Prosentuering basert på kommuner som fører tilsyn.

	2005	2004
Ansvarlig Søker	54	54
Prosjekterende	52	38
Kontrollerende av prosjekteringen	48	44
Utførende	79	69,4
Kontrollerende av utførelsen	51	59,2
N	121	114

Hva er bakgrunnen for at kommunen setter i gang et tilsyn?

Av tabell 5.5 ser vi at den vanligste årsaken til at kommunen starter et tilsyn er at kommunen får melding om regelbrudd. Videre er tidligere erfaringer med foretaket en vesentlig faktor.

Tallene tilsvare i stor grad tallene fra 2004. I den grad det er noen utvikling så gjelder det hvorvidt tiltaket er et kommunalt bygg, som ser ut til å ha blitt en mindre vesentlig faktor, mens tiltak uten utløsende årsak har blitt noe vanligere. Det siste innebærer at kommunen foretar tilsyn uten at det foreligger noen rapport om ulovlighet eller kommunen av annen grunn mistenker regelbrudd.

Tabell 5.5. I hvilken grad er følgende faktorer viktige for at kommunen foretar tilsyn? Tall i prosent basert på foretak som driver tilsyn.

	Meget viktig faktor	Ganske viktig faktor	Litt viktig faktor	Ikke viktig faktor	Vet ikke
Melding om regelbrudd	59	40	2	-	-
Erfaring med foretaket/foretakene	27	62	11	-	-
Tilsyn uten særskilt utløsende årsak	13	19	48	29	2
Tiltaket er komplisert	22	44	30	5	-
Kommunalt bygg	8	28	22	39	3
N = 121					

5.4 Hvorfor fører kommunene ikke/lite tilsyn?

Tabell 5.6 viser at mangel på tid og ressurser er den vanligste årsaken kommunen oppgir som grunn til lite eller ingen tilsyn. Videre er manglende kunnskaper en viktig faktor, men det er først og fremst i små kommuner. Lite byggeaktivitet er en tredje faktor som forklarer lite tilsyn. Lite byggeaktivitet er og en faktor som først og fremst har relevans i små kommuner.

Tabell 5.6. I hvilken grad er følgende faktorer avgjørende for at kommunen ikke driver tilsyn eller driver lite tilsyn? Prosent kommuner som svar ja på de ulike faktorene.

	Alle kommuner 2004	Alle kommuner 2005	Små kommuner (- 5 000)	Mellomstore kommuner (5 000-19 999)	Store kommuner (+ 20 000)
Manglende kunnskaper	28	31	38	25	8
Mangel på tid og ressurser	96	94	97	92	85
Nærhet til aktører	4	7	9	6	-
Lite byggeaktivitet	14	18	29	3	-
Tilsyn ikke riktig metode	3	4	6	3	-
Lite behov for tilsyn	5	9	10	11	-
Annet	5	17	16	17	23
Ingen av disse		2	1	3	-
Vet ikke		2	2	-	8
N =	114	121	-	-	-

5.5 Erfaringer med tilsyn

Kommunenes erfaringer med foretakene

Av tabellen ser vi at kommunene har best erfaringer med arkitekter og rådgivende ingeniører og dårligst erfaringer med maskinentreprenører. Generelt sett er erfaringene med foretakene verken bra eller dårlig. Disse erfaringene er basert på tilsyn.

Tabell 5.7. Kommunale saksbehandlers erfaringer med ulike deler av bransjen etter gjennomførte tilsyn. Gjennomsnittstall på en skala fra 1-5 der 1 = meget bra, 2 = ganske bra, 3 = verken bra eller dårlig, 4 = ganske dårlig, 5 = meget dårlig.

Arkitekter	2,63
Rådgivende ingeniører	2,57
Boligprodusenter	2,67
Entreprenører innen bygg og anlegg	2,88
Maskinentreprenører	3,31
Tekniske installasjoner – utførende	2,71
N = 121	

Næringen om tilsyn

Tabellen 5.8, 5.9 og 5.10 antyder at næringen er positiv til tilsyn. Halvparten av foretakene ønsker mer tilsyn enn i dag. Den andre halvparten mener at dagens tilsynsaktivitet er omfattende nok.

Videre ser vi at foretakene i stor grad oppfatter tilsyn som nyttig, men de oppfatter tilsyn som mer nyttig for næringen som helhet enn for eget foretak.

Til sist ser vi at vi at foretakene har noe varierende syn på kvaliteten på utførelsen av kommunenes tilsyn.

Tabell 5.8. Hvor mye mer eller mindre tilsyn med byggeaktiviteten mener foretakene at kommunene bør gjennomføre? Tall i prosent.

	Alle foretak	Arkitekter	Rådgivende ing.	Bolig-prod.	Entrep. bygg og anlegg	Maskin-entrep.	Tekniske ins. utf.
Mer	44	37	51	46	45	39	44
Som i dag	42	42	38	47	45	50	38
Mindre	2	3	1	2	2	3	2
Vet ikke	11	18	10	6	8	8	16
N = 1296							

Tabell 5.9. Oppfatter foretakene tilsyn som nyttig for eget foretak og næringen som helhet. Prosent.

	Meget nyttig	Ganske nyttig	Litt nyttig	Ikke nyttig	Vet ikke	Ubesvart
Tilsyn nyttig for eget foretak	12	35	28	8	13	3
Tilsyn nyttig for næringen	24	37	18	3	13	5
N = 1319						

5.10. Hvor godt utført mener foretakene at tilsynet vanligvis er?

	Godt	Verken godt eller dårlig	Dårlig	Vet ikke	Ubesvart
Hvor godt utført er kommunenes tilsyn vanligvis	23	29	16	30	2
N = 1319					

5.6 Organisering av kommunens tilsyn

Plan- og bygningsloven åpner for ulike måter å organisere tilsynet på. Ca. 5 % av kommunene oppgir at de har en egen tilsynsvirksomhet. Det vil si at omkring 10% av de kommunene som driver med tilsyn har egen tilsynsenhet. I all hovedsak er det de store kommunene som har en egen tilsynsenhet.

Tabell 5.11. Har kommunen en egen tilsynsenhet?

	Prosent	Valdid prosent
Ja	6	11
Nei	49	89
Ubesvart	46	-
N = 121		

Vel 40% av kommunene organiserer tilsynet med bakgrunn i egen kommune, mens ca 10% av kommunene er involvert i interkommunalt samarbeid for å løse tilsynsoppgaven. Et fåtall kommuner leier inn private aktører for å hjelpe kommunen med tilsyn.

Tabell 5.12. Hvordan organiserer kommunene i hovedsak sin tilsynsaktivitet?

	Prosent	Valid prosent
I hovedsak egen kommune	43	79
Interkommunalt samarbeid	9	17
Leier inn private aktører	2	3
Annet	1	2
Ubesvart	46	-
N = 121		

Kapittel 6. Tekniske krav/regler

6.1 Introduksjon og sammendrag

I dette kapitlet presenteres svar på spørsmål knyttet til de materielle reglene i bygningsreglene. Vi har undersøkt hvilke erfaringer foretakene har med å dokumentere oppfyllelse av forskriftskrav i TEK. Videre har vi kartlagt hvor tyngdepunktet ligger med hensyn til metode for å dokumentere oppfyllelse av forskriftskrav: hvorvidt foretakene forholder seg til preaksepterte løsninger eller analyser. Vi har spurt kommunene om deres erfaringer med foretakenes dokumentasjon av tekniske løsninger, basert på tilsyn, og til sist har vi stilt foretakene noen spørsmål som går spesifikt på universell utforming. Bakgrunnen for det er at Statens bygningstekniske etat har et program gående om universell utforming, i samarbeid med Husbanken.

Når det gjelder de tekniske kravene så svarer foretakene at det verken er lett eller vanskelig å verifisere oppfyllelse av kravene. Foretakene finner det enklest å dokumentere krav knyttet til konstruksjonssikkerhet, mens inneklima og energi er mest komplisert å dokumentere.

En opererer med to hovedtyper av fremgangsmåter for dokumentasjon. Den ene er preaksepterte løsninger med utgangspunkt i veiledningen til teknisk forskrift (REN), mens den andre er analyser/ alternative løsninger. I praksis vil man som regel kombinere disse metodene. Vi finner at de fleste foretakene i hovedsak forholder seg til preaksepterte løsninger, men en stor andel oppgir at preaksepterte løsninger og analyser er like viktig. Preaksepterte løsninger/ REN er noe mer sentralt når det gjelder krav til brannsikkerhet enn for de andre tekniske områdene. Vi ser videre at arkitekter og rådgivende ingeniører, i større utstrekning enn foretak med basis i utførelsen, svarer at de forholder seg til preaksepterte løsninger.

Kommunenes erfaring med foretakenes dokumentasjon av tekniske løsninger, i forbindelse med tilsyn, viser at kommunene er minst fornøyd med de områdene foretakene mener er vanskeligst å dokumentere. Det dreier seg om miljø, energi, inneklima og tilgjengelighet. Når det gjelder tilgjengelighet er det et visst avvik mellom kommunenes erfaring med fremlagt dokumentasjon på den siden og hvor lett næringen angir at det er å verifisere at myndighetskravene tilfredsstilles på den andre siden.

Ser vi nærmere på universell utforming oppgir foretakene at det er vanskeligst å verifisere oppfyllelse av løsninger tilrettelagt for synshemmede, hørselshemmede og miljøhemmede. Løsninger tilrettelagt for bevegelseshemmede, eldre og barn finner

næringen enklere å dokumentere. Statens bygningstekniske etat og Husbanken har en satsing på gang vedrørende universell utforming. Dette ”programmet” er det i størst grad arkitektene som har kjennskap til.

6.2 Næringen om dokumentasjon av tekniske krav

På spørsmål om næringen finner det lett eller vanskelig å dokumentere de ulike hovedtyper av tekniske krav i teknisk forskrift svarer foretakene i gjennomsnitt at det verken er lett eller vanskelig.

Videre er det liten variasjon i forhold til hvilke krav som er mer eller mindre kompliserte å verifisere oppfyllelse av. I den grad det er noen variasjon viser våre data at næringen finner det enklest å utarbeide dokumentasjon for konstruksjonssikkerhet, mens oppfyllelse av krav til energi og inneklima er vanskeligst å verifisere.

6.1 Hvor lett/ vanskelig finner næringen det å dokumentere oppfyllelse av tekniske krav som følger av pbl. Gjennomsnittstall på skala fra 1-5 der 1 = meget lett, 2 = ganske lett, 3 = verken lett eller vanskelig, 4 = ganske vanskelig, 5 = meget vanskelig.

Brannsikkerhet	3,05
Konstruksjonssikkerhet	2,86
Miljø	3,09
Energi	3,14
Inneklima	3,16
Tilgjengelighet	2,94
N = 1319	

6.3 Preaksepterte løsninger/REN eller analyser

I tabell 6.2 ser vi hvordan foretakene har svart på spørsmål om hvilken metode man benytter for å verifisere oppfyllelse av forskriftskrav. Av tabellen fremgår det at de to ytterpunktene ”Kun analyse” og ”Kun REN” ikke er normale fremgangsmåter, men at foretakene i all hovedsak velger kombinasjonsløsninger. Den kategorien flest foretak krysser av for, ca 30% av foretakene, er ”Hovedsakelig REN”, mens i underkant av 20 % av foretakene krysset av for ”Like mye REN og analyse”.

Vi ser ellers at der er liten variasjon mellom de ulike områdene i forskriften, men når det gjelder brann er preaksepterte løsninger noe mer vanlig enn for de øvrige områdene.

Tabell 6.2 Hvordan dokumenterer foretaket oppfyllelse av forskriftskrav? Hovedsakelig ved hjelp av løsninger i REN eller ved hjelp av analyser/ alternative løsninger? Prosent.

	Kun REN	Hovedsakelig REN	Like mye REN og analyse	Hovedsakelig analyse	Kun analyser	Vet ikke/ ikke aktuelt	Gj. snitt *
Brann	7	35	17	5	2	27	2,38
Konstruksjon	6	28	19	6	2	30	2,51
Miljø	7	30	19	7	2	30	2,5
Energi	6	29	18	6	1	31	2,47
Inneklima	6	28	17	5	2	27	2,47
Tilgjengelighet	7	29	20	5	2	27	2,48
N = 1319							

* Gjennomsnittstall på en skala fra 1-5, der 1 = kun REN, 2 = hovedsakelig REN, 3 = like mye REN og analyser, 4 = hovedsakelig analyser, 5 = kun analyser.

Preaksepterte løsninger/REN eller analyser – varians etter foretakstype

Av tabell 6.3 ser vi at det er forskjeller innad i næringen med hensyn til hvor tyngdepunktet mellom å forholde seg til REN eller analyser/ alternative løsninger ligger. Arkitekter og rådgivende ingeniører svarer at de forholder seg hovedsaklig til REN, mens foretak som i større grad er utførende svarer at de ligger et sted mellom hovedsakelig REN og like mye REN som analyser.

Tabell 6.3 Hvordan dokumenterer foretaket fra ulike deler av næringen oppfyllelse av forskriftskrav? Hovedsakelig ved hjelp av løsninger i REN eller ved hjelp av analyser/ alternative løsninger? Gjennomsnittstall på en skala fra 1-5, der 1 = kun REN, 2 = hovedsakelig REN, 3 = like mye REN og analyser, 4 = hovedsakelig analyser, 5 = kun analyser.

	Arkitekt	Rådgiv. ing.	Boligprodusent	Entrep. bygg og anlegg	Maskinentrep.	Tekniske inst. utførende
Brann	2,01	2	2,33	2,47	2,77	2,51
Konstruksjon	2,18	2,41	2,35	2,52	2,88	2,61
Miljø	1,93	2,19	2,36	2,60	2,88	2,55
Energi	1,98	2,13	2,48	2,53	2,78	2,5
Inneklima	1,98	2,19	2,48	2,53	2,76	2,54
Tilgjengelighet	2,03	2,08	2,39	2,56	2,84	2,6
1319						

6.4 Kommunenes tilfredshet med foretakenes dokumentasjon av tekniske krav/løsninger – basert på kommunenes tilsyn

Vi har spurt kommunene om erfaringer med foretakenes dokumentasjon av tekniske løsninger, basert på kommunenes tilsyn. Som vi har sett i kapittel 5, og som det og fremgår av denne tabellen, er det et stort antall kommuner som ikke driver tilsyn og som dermed ikke har forutseninger for å svare på dette spørsmålet.

Av tabellen ser vi at variasjonen mellom de ulike tekniske fagområdene ikke er veldig stor og at kommunene generelt sett verken er fornøyd eller misfornøyd med foretakenes dokumentasjon. Den variasjonen vi ser tilsier at kommunene er mest

fornøyd med dokumentasjon av konstruksjonssikkerhet og minst fornøyd med dokumentasjon av tilgjengelighet og brukbarhet, og de ulike energi- og miljøkravene

Tabell 6.4. Hvor fornøyd eller misfornøyd er kommunene med dokumentasjon av tekniske løsninger knyttet til følgende områder? Gjennomsnittstall på en skala fra 1-5, der 1 = meget fornøyd, 2 = ganske fornøyd, 3 = verken fornøyd eller misfornøyd, 4 = ganske misfornøyd, 5 = meget misfornøyd.

	Gjennomsnitt	Kommuner som inngår i beregningen	Antall ubesvart
Brannsikkerhet	3,05	61	57
Konstruksjonssikkerhet	2,74	53	65
Miljø	3,21	52	66
Energi	3,15	52	66
Inneklima	3,20	50	68
Tilgjengelighet og brukbarhet	3,24	58	60

6.5 Nærmere om universell utforming

I kapittel 6.2 kartla vi hvor lett/ vanskelig der er å verifisere oppfyllelse av ulike krav i teknisk forskrift. Tilgjengelighet havnet i en mellomposisjon. I 6.4 så vi at kommunene ikke er veldig godt fornøyd med foretakenes evne til å dokumentere oppfyllelse av tekniske krav knyttet til tilgjengelighet og brukbarhet.

Her går vi nærmere inn på tilgjengelighet og brukbarhet. I tabell 6.5 ser vi hvilke erfaringer næringen har med å verifisere oppfyllelse av ulike forskriftskrav til tilgjengelighet og brukbarhet. Vi ser at det er et skille mellom løsninger knyttet til bevegelseshemmede, barn og eldre på den ene siden, og synshemmede, hørselshemmede og miljøhemmede på den andre siden. Næringen finner det åpenbart vanskeligere å verifisere gode løsninger knyttet til den sistnevnte gruppen: hørsel, syn og miljø.

Tabell 6.5. Hvor lett eller vanskelig mener næringen det er å verifisere oppfyllelse av forskriftskrav knyttet til ulike aspekter ved universell utforming. Gjennomsnittstall på skala fra 1-5 der 1 = meget lett, 2 = ganske lett, 3 = verken lett eller vanskelig, 4 = ganske vanskelig, 5 = meget vanskelig.

Bevegelseshemmede	2,49
Synshemmede	3,0
Hørselshemmede	3,96
Miljøhemmede	2,95
Barn	2,52
Eldre	2,51
N = 1319	

Næringens kjennskap til informasjonsprogrammet om universell utforming

Vi stilte videre næringen et spørsmål om de kjenner til programmet om universell utforming som Statens bygningstekniske etat og Husbanken står bak.

Totalt sett svarer 16% av respondentene at de kjenner til programmet, men en titt bak tallene viser at kjennskapen til programmet varierer i næringen. Arkitektene er den gruppen som i størst grad kjenner til denne satsingen på universell utforming, etterfulgt av rådgivende ingeniører. Av utførende foretak er det boligprodusentene som ser ut til å ha mest kjennskap til dette programmet.

Tabell 6.6. Spørsmål til næringen: Kjenner du til informasjonsprogrammet om universell utforming som Statens bygningstekniske etat og Husbanken står bak? Prosent.

	Alle	Arkitekt	Rådgiv. Ing.	Bolig- Produsenter	Entrep. Bygg og anlegg	Maskin- entrep.	Tekniske inst. utførende
Ja	16	57	33	20	12	7	7
Nei	74	36	62	75	77	76	87
Vet ikke	10	7	5	5	10	17	6
N = 1319							

Kapittel 7. Næringens systemer og kontrollrutiner

7.1 Innledning og sammendrag

Krav til styringssystemer for foretak som påtar seg ansvarsrett i byggesaker ble innført som et ledd i byggesaksreformen av 1997. Styringssystemet skal hjelpe foretakene til å sikre at plan- og bygningslovgivningen følges. Videre fungerer styringssystemene som et sentralt utgangspunkt når BE følger opp foretak med sentral godkjenning og når kommunene fører tilsyn med foretak.

Vi har kartlagt hvordan foretakene vurderer verdien av styringssystemene. Videre undersøker vi hvordan systemene er fremskaffet. Til sist har vi bedt foretakene vurdere bruken av styringssystemer og nivået på egenkontrollen i næringen.

Det er tre hovedtyper å skaffe et styringssystem på. Det ene er å utvikle systemet selv, videre er det mange foretak som får et styringssystemet gjennom en bransjeorganisasjon og til sist er det foretak som skaffer seg et styringssystem av konsulenter/rådgivere. Tall fra 2005 viser at konsulenter står bak 45% av systemene, 25% utvikler systemet selv, mens i overkant av 20% får systemet fra en bransjeorganisasjon.

Vi finner noe variasjon innad i næringen. Rådgivende ingeniører utvikler oftere systemene selv, arkitektene får ofte systemer fra en bransjeorganisasjon eller utvikler det selv, mens hovedvekten av de utførende foretakene får systemet gjennom konsulenter. Videre utvikler store foretak oftere systemet selv enn tilfellet er i små foretak. Små foretak får i stor grad hjelp av konsulenter i utviklingen av et styringssystem. Til sist ser vi at andelen foretak som skaffer systemet gjennom konsulentforetak er høyere i 2005- undersøkelsen enn tilfellet var i 2004-undersøkelsen.

Hovedvekten av foretakene finner nytte i styringssystemet, men vi ser en jevn nedgang i foretakenes vurdering av systemenes nytteverdi i perioden 2003-2005. Foretak som utvikler systemet selv og store foretak er mest positive med hensyn til verdien av styringssystemet.

Næringen er delt i synet på om styringssystemer legges til grunn for byggeprosjektene. De er mer positive med hensyn til egenkontrollen som føres i. Når det gjelder kontrollform finner vi at kommunene i stor grad ønsker mer bruk av uavhengig kontroll. Næringen er mer delt i forhold til om det bør pålegges mer uavhengig kontroll. Halvparten av foretakene mener at dagens nivå er passe, mens resten ønsker mer uavhengig kontroll.

7.2 Hvordan blir styringssystemene fremskaffet?

Tabell 7.1 gir en oversikt over hvordan styringssystemene til foretakene er utviklet. Vi ser at det i hovedsak er tre måter foretakene skaffer seg et system på: utvikling av eget system, kjøp av system fra konsulenter/rådgivere eller få/kjøpe system av en bransjeorganisasjon. De fleste foretak, ca 45 %, får systemet gjennom konsulenter/rådgivere, omtrent 25 % av foretakene utvikler systemet selv, mens i overkant av 20 % skaffer systemet gjennom bransjeorganisasjoner.

Vi ser i våre data fra 2005 en viss forskjell i forhold til våre data fra 2003 og 2004. Andelen foretak som skaffer systemet gjennom konsulentforetak har økt og andelen som utvikler systemene selv har sunket.

Rådgivende ingeniører skiller seg ut som den gruppen innen næringen som i størst grad utvikler systemene selv. Utførende foretak: boligprodusenter, entreprenører innen bygg og anlegg og maskinentreprenører er mest tilbøyelige til å skaffe system av konsulentforetak. Arkitektene er den gruppen som i størst grad får systemet gjennom en bransjeorganisasjon.

Tabell 7.1. Foretakene om hvordan styringssystemet er fremskaffet. Tall for næringen totalt og delt inn etter yrkesgrupper innad i næringen. Tall i prosent.

	Utviklet selv	Kjøpt av konsulenter	Fått/ kjøpt av bransjeorg.	Annen måte	Vet ikke
Arkitekt	35,6	15,8	43,6	-	-
Rådgivende ingeniører	54	33,9	8,1	-	-
Boligprodusenter	16,7	50	22,5	-	-
Entrep. bygg og anlegg	20,7	56	16,5	-	-
Maskinentreprenører	16,1	51,3	25,1	-	-
Tekniske inst. utførende	22,8	42,4	32,9	-	-
Alle foretak 2005	25,3	44,7	21,7	9	1,2
Alle foretak 2004	29,1	39,8	22,7	7,5	1
Alle foretak 2003	30	41,5	21,5	4,2	1,9

Utvikling av styringssystem etter størrelse på foretaket

I tabell 7.2 ser vi at størrelse på foretaket er en vesentlig indikator for hvordan systemet blir utviklet. Store foretak utvikler oftere styringssystemet enn små foretak. Små foretak får oftest styringssystem av konsulenter/rådgivere.

Tabell 7.2. Foretakene om utvikling av styringssystemer etter antall ansatte i foretaket. Tall i prosent.

	Utviklet selv	Kjøpt av konsulenter	Fått/ kjøpt av bransjeorg.	Annen måte	Vet ikke
1 ansatt	20,1	52,3	16	-	-
2-4 ansatte	22,3	50,6	19,3	-	-
5-14 ansatte	25,1	41	27,8	-	-
15- ansatte +	43,8	26,4	26,4	-	-
N = 1319					

7.3 Hvor nyttig er styringssystemet for foretakene?

I tabell 7.3 ser vi svarene på et spørsmål om styringssystemet har hatt en positiv eller negativ betydning for foretaket. I underkant av 60 % av foretakene mener at styringssystemet har hatt en positiv betydning for foretaket, mens rundt 30 % mener at systemet verken har hatt en positiv eller negativ betydning.

Som vi ser av tabellen er foretakenes holdninger til systemene, men foretakene var noe mer positive til verdien av styringssystemene i 2003- og 2004-undersøkelsene.

Tabell 7.3. Mener foretakene at styringssystemet har hatt en positiv eller negativ betydning for foretaket? Tall for alle foretak og foretakene brutt ned etter ulike grupper innen næringen. Tall i prosent.

	System positivt	System verken positivt eller negativt	System negativt	Har ikke system	Vet ikke
Arkitekter	65	33	-	-	
Rådgivende ingeniører	61,3	32,3	1,6	-	-
Boligprodusenter	54	29,8	4	-	-
Entr. bygg og anlegg	61,9	31	0,4	-	-
Maskinentreprenører	52,2	33	3,9	-	-
Utførende innen tekniske installasjoner	60,9	30,4	1,9	-	-
Total 2005	57,9	32,2	1,1	1,6	7,2
Total 2004	60,7	31,0	1,8	4,7	1,9
Total 2003	66,8	28,1	0,6	3,4	0,6
N 2005 = 1319, 2004 = 1430, 2003 = 1078					

Nytte av styringssystem etter størrelse på foretaket

I tabell 7.4 ser vi at foretak med mange ansatte er mer positive til verdien av styringssystem enn foretak med få ansatte.

Tabell 7.4. Mener foretakene at styringssystemet har hatt en positiv eller negativ betydning for foretaket? Tall for foretak brutt ned etter antall ansatte. Prosent antall som har svart at systemet har hatt en positiv betydning for foretaket.

	System positivt - 2005	System positivt - 2004
1 ansatt	48,7	45,9
2-4 ansatte	55,2	58,7
5-14	66,3	69,9
15 +	65,9	66,7
Total	58	60,7
N =	1319	1430

Nytte av styringssystem etter hvordan foretaket utvikler styringssystemet

Foretak som utvikler systemene selv er noe mer positive til verdien av styringssystemet enn foretak som får systemet av eksterne aktører.

Tabell 7.5. Mener foretakene at styringssystemet har hatt en positiv eller negativ betydning for foretaket? Tall for foretak brutt ned måten systemet er fremskaffet på. Prosent antall som har svart ja.

	2005	2004	2003
Utviklet selv	64,3	69,9	76,1
Kjøpt av konsulenter	57,3	63,7	61
Fått / kjøpt av bransje organisasjoner	62,6	61,8	69,9
N =	1319	1430	1078

7.4 Hvor godt er styringssystemene tilpasset virksomheten?

Av tabell 7.6 ser vi at foretakene stort sett anser styringssystemene som godt tilpasset det arbeidet foretaket gjør. Tallene er nærmest identiske i 2004 og 2005.

Tabell 7.6. Hvor godt er foretakets styringssystem tilpasset det arbeidet foretaket gjør? Prosent.

	2005	2004
Meget godt	17,7	16,6
Ganske godt	56,3	56,6
Verken godt eller dårlig	17	14,3
Ganske dårlig	3,3	3,2
Meget dårlig	0,7	0,7
Vet ikke / ikke svart	5	8,6
N =	1319	1430

Hvor godt systemet er tilpasset virksomheten etter hvordan systemet er utviklet

Av tabell 7.7 ser vi at foretak som har utviklet systemet selv mener at styringssystemene er bedre tilpasset foretakets virksomhet enn foretak som skaffer systemet gjennom konsulenter eller bransjeorganisasjoner.

Tabell 7.7. Hvor godt er foretakets styringssystem tilpasset det arbeidet foretaket gjør – etter hvordan styringssystemet er utviklet/fremskaffet? Prosent.

	Utviklet system selv	Kjøpt av konsulenter	Fått/ kjøpt av bransjeorg.
Meget godt	27,7	16,1	16,7
Ganske godt	59,8	56,9	61,9
Verken godt eller dårlig	11,3	20,2	17,1
Ganske dårlig	0,2	4,2	3,9
Meget dårlig	-	1	0,4
Vet ikke / ikke svart	0,3	1,6	-
N = 1319			

7.5 Næringen om systembruk og egenkontroll i næringen

Tabellene 7.8 og 7.9 viser hvordan næringen vurderer egen systembruk og egenkontroll. Vi har spurt foretakene hvordan de vurderer systembruk og egenkontroll hos henholdsvis prosjekterende og utførende foretak.

Når det gjelder systembruk mener ca. halvparten av foretakene at foretak i ganske høy grad legger styringssystemene til grunn for arbeidet, mens omkring 30% mener at foretakene i mindre grad legger styringssystem til grunn.

Med hensyn til egenkontroll er bildet ganske likt. omkring 50% av foretakene mener at egenkontrollen er ganske god eller meget god, ca 30% mener at egenkontrollen verken er god eller dårlig, mens omkring 10% mener at egenkontrollen er dårlig.

Totalt sett er synet på utførende og prosjekterende foretak ganske likt, men datamaterialet viser at prosjekterende foretak mener at prosjekterende foretak er bedre på styringssystemer og egenkontroll, mens utførende foretak mener at utførende foretak er like gode, om ikke litt bedre.

Tabell 7.8. I hvilken grad legger prosjekterende og utførende foretak styringssystem til grunn for arbeidet? Prosent basert på alle foretak i utvalget.

	Prosjekterende		Utførende	
	2005	2004	2005	2004
Meget høy grad	4,4	4,6	4,3	4,2
Ganske høy grad	47,5	51,8	46,7	48,3
Mindre grad	29,4	28,4	31,4	33,6
Ikke	2	2,2	2,9	2,4
Vet ikke/ ikke svart	16,6	12,9	14,8	11,4
N = 1319				

Tabell 7.9. Hvor god er egenkontrollen hos prosjekterende og utførende foretak? Prosent basert på alle foretak i utvalget.

	Prosjekterende		Utførende	
	2005	2004	2005	2004
Meget god	5,6	3,6	6,4	5,7
Ganske god	44	38,6	44,7	44,4
Verken god eller dårlig	28,7	29	28,2	26,4
Ganske dårlig	7,2	14,6	9	13,6
Meget dårlig	1,7	4,1	2,4	3,8
Vet ikke/ ikke svart	12,9	10,1	9,4	6,1
N = 1319				

Bruk av uavhengig kontroll i byggesaken

Av tabell 7.10 ser vi at nesten 70% av kommunene mener at det bør pålegges mer uavhengig kontroll enn det gjøres i dag. Når det gjelder foretakene så ønsker i underkant av 40% at det pålegges mer uavhengig kontroll, mens omkring 50% av foretakene mener at dagens nivå er passe.

Det underliggende materiale viser at store kommuner er noe mer tilbøyelig til å ønske uavhengig kontroll enn mindre kommuner.

Tabell 7.10. Kommunen og foretakene om bruk av uavhengig kontroll i byggesaken. Bør kommunene pålegge mer bruk av uavhengig kontroll? Prosent.

	Kommunene	Næringen
I mye større grad	20	9
I noe større	49	27
Som i dag	21	51
I noe mindre	-	2
I mye mindre grad	-	2
Vet ikke	4	7
Ubesvart	7	3
N	121	1319

Kapittel 8. Sentral godkjenning og ansvarsreglene

8.1. Introduksjon og sammendrag

Godkjenningsordningen og ansvarsrettssystemet ble innført i 1997. I løpet av høsten 2003 ble det gjennomført en endring i praktiseringen. En rekke spesifiserte fagområder ble erstattet av overordnede fagområder.

Ansvarsreglene skal legge grunnlag for at det skal være mulig å stille foretak til ansvar, mens reglene om godkjenning av foretak skal sikre at det skal være mulig å kontrollere om godkjente foretak har den kompetansen som skal til for å kunne ivareta det ansvaret de påtar seg.

Kommunene mener at ansvaret for utførelsen har blitt mer oppsplittet i byggesaken enn det var for fem år siden. Kommunene mener ellers at de ansvarlige foretakene nå har en bedre forståelse for hva ansvaret innebærer enn de hadde tidligere.

Kommunene oppfatter den sentrale godkjenningsordningen som nyttig, men det har vært en liten nedgang i antallet kommuner som anser ordningen som meget nyttig i perioden 2003-2005. Hvorvidt dette henspiller på ansvarsbeleggingen eller kompetansen til foretakene er usikkert. Tilliten til foretak med sentral godkjenning har sunket litt i den samme perioden. Tilliten er lavest med hensyn til styring av prosjekter.

Næringen har ikke endret syn på ordningen i noen stor utstrekning. Foretak med sentral godkjenning har den i hovedsak fordi den oppfattes som et hjelpemiddel i byggesaksbehandlingen og fordi den oppfattes som et kvalitetsstempel. Det har skjedd en liten utvikling i retning av større vektlegging av sentral godkjenning som et hjelpemiddel i byggesaksbehandlingen. Foretakene svarer at de oppfatter den sentrale godkjenningsordningen som nyttig for bygg- og anleggsnæringen.

Når det gjelder praktiseringen av den sentrale godkjenningsordningen mener kommunene at det må stilles strengere krav til foretakenes styringssystemer. Næringen ønsker at det stilles strengere krav til dokumentert praksis for å få sentral godkjenning.

Et viktig element i forhold til ansvarssystemet og ordningen med sentral godkjenning er at BE følger opp godkjente foretak. En forutsening for BE's oppfølging er at kommunene fører tilsyn i sin kommune og rapporterer til BE når foretakene bryter reglene. Kommunene har delte meninger om kvaliteten på BE's oppfølging. Samtidig

ser vi at ca. 60% av kommunene aldri sender rapporter på foretak til BE. Ettersom BE i stor grad baserer oppfølgingen sin på kommunenes rapportering blir oppfølgingen svekket av manglende rapportering. Næringen mener i hovedsak at omfanget av oppfølgingen er stort nok.

8.2 Vurderes sentral godkjenning som et nyttig hjelpemiddel?

Hvorfor har foretakene sentral godkjenning?

I tabell 8.1 ser vi resultatet av et spørsmål vi stilte om hvorfor foretakene innehar sentral godkjenning. Av de alternativene foretakene fikk fremlagt svarer foretakene at de har sentral godkjenning først og fremst fordi den fungerer som et kvalitetsstempel og som et hjelpemiddel i forhold til byggesaksbehandlingen i kommunene.

Studerer vi utviklingen fra 2003 til 2005 så har faktoren ”hjelpemiddel i byggesaksbehandlingen” blitt relativt viktigere i forhold til de øvrige faktorene. Det er en utvikling som er i tråd med intensjonene bak ordningen.

Tabell 8.1. I hvilken grad beskriver de følgende påstander hvorfor foretaket har sentral godkjenning? Gjennomsnittstall på en skala fra 1-5 der 1 = beskriver meget godt hvorfor foretaket har sentral godkjenning, 2 = beskriver ganske godt hvorfor foretaket har sentral godkjenning, 3 = beskriver verken godt eller dårlig hvorfor foretaket har sentral godkjenning, 4 = beskriver ganske dårlig hvorfor foretaket har sentral godkjenning, 5 = beskriver meget dårlig hvorfor foretaket har sentral godkjenning.

	Undersøkelse 2005	Undersøkelse 2004	Undersøkelse 2003
Hjelpemiddel i byggesaksbehandlingen	1,87	1,91	1,84
Sentral godkjenning er et kvalitetsstempel	1,88	1,90	1,75
Nyttig i konkurranse om jobber	2,24	2,27	2,09
Nyttig i reklamesammenheng	2,25	2,27	2,20
N	1319	1430	1078

Er sentral godkjenning nyttig for bygg- og anleggsnæringen?

Tabell 8.2 viser svar på et mer generelt spørsmål om nytten av sentral godkjenning. Vi ser at flertallet av foretakene anser ordningen som ganske nyttig eller meget nyttig for bygg- og anleggsnæringen.

Tabell 8.2 Mener foretakene at ordningen med sentral godkjenning er nyttig for bygg- og anleggsbransjen? Tall i prosent.

	2005	2004
Meget nyttig	29	29
Ganske nyttig	47	43
Litt nyttig	16	19
Ikke nyttig	4	5
Vet ikke	3	3
Ubesvart	1	1
N=	1319	1430

Kommunene om nytten av sentral godkjenning

Tabell 8.3 viser at kommunene i stor grad vurderer ordningen med sentral godkjenning som nyttig. I underkant av 45 % av kommunene anser ordningen som meget nyttig. Kun et fåtall av kommunenes saksbehandlere anser ordningen som unyttig.

I 2003-undersøkelsen vurderte litt over 65 % av kommunene ordningen som meget nyttig. Med andre ord later det til at andelen som anser ordningen som meget nyttig har sunket de siste årene. Når vi kontrollerte for kommunestørrelse fikk vi ingen entydig effekt på vurdering av nytte.

Tabell 8.3. Kommunene om nytten av sentral godkjenning i kommunal byggesaksbehandling. Prosent.

	2005	2004	2003
Meget nyttig	43,3	51,4	66,7
Ganske nyttig	39,2	35,1	25,9
Litt nyttig	13,3	9	5,6
Ikke nyttig	2,5	4,5	1,9
N =	121	114	57

8.3 Kravene som stilles for å få en sentral godkjenning

I tabell 8.4 og 8.5 ser vi hvordan foretakene og kommunenes saksbehandlere vurderer kravene for å få sentral godkjenning. Foretakene mener stort sett at kravene bør være som de er i dag. I den grad de ønsker en innskjerping gjelder det kravene knyttet til dokumentert praksis. Kravene til styringssystem er det som i minst grad bør strammes inn. Når det gjelder kommunene så ser vi at det ytres et tydelig ønske om å innskjerpe kravene til styringssystemene.

Videre fremgår det av de to tabellene at det ikke ser ut til å ha skjedd noen stor endring siden 2003.

Tabell 8.4. Foretakene om kravene for å få sentral godkjenning. Gjennomsnittstall på en skala fra 1-5. 1 = bør bli mye strengere, 2 = bør bli litt strengere, 3 = kravene bør forbli som i dag, 4 = bør bli litt mindre strenge, 5 = bør bli mye mindre strenge.

	Foretak 2005	Foretak 2004	Foretak 2003
Utdanning	2,84	2,86	2,74
Dokumentert praksis	2,67	2,66	2,56
Styringssystem	2,94	2,99	2,77
N =	1319	1430	1078

Tabell 8.5. Kommunene om kravene for å få sentral godkjenning. Gjennomsnittstall på en skala fra 1-5. 1 = bør bli mye strengere, 2 = bør bli litt strengere, 3 = kravene bør forbli som i dag, 4 = bør bli litt mindre strenge, 5 = bør bli mye mindre strenge.

	Kommuner 2005	Kommuner 2004	Kommuner 2003
Utdanning	2,74	2,81	2,81
Dokumentert praksis	2,50	2,58	2,47
Styringssystem	2,14	2,38	2,15
N	121	114	57

Vurdering av kravene til sentral godkjenning etter størrelsen på kommunen og foretaket

Tilsvarende som i 2003 og 2004 viser underlagsmaterialet at store kommuner i større grad enn små kommuner ønsker at kravene for å få sentral godkjenning bør bli strengere. Våre data viser og at store foretak i større grad enn mindre foretak vil stramme inn systemkravene (tabell ikke inkludert i rapporten).

Tabell 8.6. Kommunene, brudd ned etter innbyggertall i kommunen, om kravene for å få sentral godkjenning. Gjennomsnittstall på en skala fra 1-5. 1 = bør bli mye strengere, 2 = bør bli litt strengere, 3 = kravene bør forbli som i dag, 4 = bør bli litt mindre strenge, 5 = bør bli mye mindre strenge.

	Store Kommuner + 20 000	Mellomstore Kommuner 5 000-19 999	Små Kommuner - 5 000
Utdanning	2,71	2,76	2,74
Dokumentert praksis	2,21	2,51	2,54
Styringssystem	1,92	1,97	2,28
N = 121			

8.4 Tillit til foretak med sentral godkjenning

I tabell 8.7 ser vi hvilken tillit kommunene har til foretak med sentral godkjenning. Både kommuner og foretak har ganske stor tillit til foretakene. Tilliten er størst når det gjelder faglig dyktighet, men noe mindre når det gjelder kjennskap til byggereglene, overholdelse av regelverket og styring av prosjekter.

Sammenligner vi svarene vi fikk i 2003 med de svarene vi fikk i 2004, så ser vi at det ikke har skjedd vesentlige endringer. I den grad det har skjedd noen utvikling så innebærer den at tilliten generelt har blitt litt svekket.

Tabell 8.7 Kommuners og foretaks tillit til foretak med sentral godkjenning. Gjennomsnittstall på skala fra 1-5. 1 = svært stor tillit, 2 = ganske stor tillit, 3 = verken stor eller liten tillit, 4 = ganske liten tillit, 5 = svært liten tillit.

	Kommuner 2005	Kommuner 2004	Kommuner 2003
Faglig dyktighet	2,10	2,00	2,05
Kjennskap til regelverket	2,43	2,34	2,26
Følger regelverket	2,43	2,37	2,35
Styring av prosjekter	2,58	-	-
N =	121	114	57

8.5 Oppfølging av foretak med sentral godkjenning

Hvor ofte sender kommunene meldinger/rapporter på foretak til BE?

Av tabell 8.8 fremkommer det at i underkant av 40 % av kommunene har sendt melding på foretak til BE. Antallet kommuner som ikke har sendt melding ser ut til å ha sunket noe siden 2004 (se tabell 8.9). Det er en positiv utvikling, men fremdeles er det et meget stort antall kommuner som ikke har sendt en melding til BE.

Av tabellen ser vi videre at kommunestørrelse er en vesentlig faktor for å forklare tilbøyelighet til å sende meldinger. Store kommuner sender meldinger av og til eller ofte, mens små kommuner i hovedsak ikke sender rapporter til BE. Saksomfang vil naturligvis være annerledes i små enn i store kommuner, men når små kommuner aldri sender melding kan det vanskelig forklares i manglende byggeaktivitet.

Våre data indikerer at mellomstore kommuner ser ut til å ha økt sin rapporteringsfrekvens. I kapitlet om tilsyn så vi at mellomstore kommuner ser ut til å ha kommet bedre i gang med tilsyn. Når vi nå registrerer økt rapportering av foretak til BE så forsterker det inntrykket av at mellomstore kommuner har blitt bedre til å føre tilsyn.

Tabell 8.8. Hvor ofte sender kommunene meldinger på foretak til BE. 2005. Prosent.

	Alle kommuner	Små kommuner -5 000	Mellomstore kommuner 5 000-19 999	Store kommuner 20 000 +
Ofte	6	-	5	36
Av og til	13	6	11	50
Sjelden	18	7	40	7
Aldri	61	82	42	7
Vet ikke	3	4	2	-
N = 121				

Tabell 8.9. Hvor ofte sender kommunene meldinger på foretak til BE. 2004. Prosent.

	Alle kommuner 2004	Små kommuner - 5 000	Mellomstore kommuner 5 000-19 999	Store kommuner 20 000 +
Ofte	3,6	0	0	26,3
Av og til	12,6	3,2	11,8	63,2
Sjelden	13,5	9,5	26,5	-
Aldri	65,8	82,5	55,9	10,5
Vet ikke	4,5	4,8	5,9	0
N = 114				

Hvorfor sender kommunene ikke/ sjelden rapporter til Statens bygningstekniske etat?

Manglende tilsynsaktivitet er en den viktigste årsaken til at kommunene ikke sender meldinger på foretak til BE. Videre oppgir mange kommuner at de ordner opp med foretakene uten å sende melding til BE og at de ikke finner noe å rapportere.

Hensyn til aktørene det rapporteres om og at BE ikke tar meldingene tilstrekkelig alvorlig er faktorer kommunene ikke i noen vesentlig grad vektlegger.

Tabell 8.10. Kommunenes vurdering av hvor godt ulike påstander om årsaker til hvorfor kommunen sjelden eller aldri sender meldinger på foretak til BE beskriver virkeligheten. Tall i prosent.

	Meget godt	Ganske godt	Verken godt eller dårlig	Ganske dårlig	Meget dårlig	Vet ikke	Ubesvart
Ikke funnet noe å rapportere	3	15	11	12	14	16	29
Driver ikke med tilsyn	20	11	9	9	17	7	27
Uklart hva som skal rapporteres	3	10	17	13	22	7	30
Ordner opp med foretakene uten å sende melding til BE	7	21	19	9	9	7	28
Liker ikke å sende melding på foretak i vår kommune	2	5	12	15	31	7	29
BE tar ikke meldingene tilstrekkelig alvorlig	1	7	10	4	20	30	29
N = 121							

Kommunenes vurdering av BE's oppfølging

Av tabell 8.11 ser vi at kommunene er delt i synet på BE's oppfølging av foretak med sentral godkjenning, men en større andel kommuner mener den er god enn dårlig. De fleste av de kommunene som har kjennskap til BE's oppfølging av foretak med sentral godkjenning mener at den verken er god eller dårlig.

Tabell 8.11. Kommunale saksbehandlere om kvaliteten på BE's oppfølging. Tall i prosent.

	2005	2004
God oppfølging	26	24,5
Verken god eller dårlig oppfølging	29	21,8
Dårlig oppfølging	16	11,8
Vet ikke	30	41,8
N =	121	114

Foretakene om omfanget av BE's oppfølging

Av tabell 8.12 ser vi at majoriteten av foretakene, 65%, mener at oppfølgingen bør være på dagens nivå. 24% mener at det bør bli mer oppfølging. Synet på hvor mye oppfølging BE bør drive ser ikke ut til å ha endret seg fra 2004 til 2005.

Tabell 8.12. Spørsmål til næringen om BE bør drive med mer eller mindre oppfølging av sentralt godkjente foretak? Tall i prosent.

	2005	2004
Mer oppfølging	24	22
Som i dag	65	67
Mindre oppfølging	3	4
Vet ikke	8	8
Missing	0	1
N =	1319	1430

8.6. Ansvarsreglene

Oppsplitting eller samling av ansvarsrettene i byggesakene?

Vi har spurt kommunenes saksbehandlere om to spørsmål knyttet til ansvarsreglene: hvorvidt byggesaken har blitt mer eller mindre oppdelt og om foretakene har fått bedre forståelse for oppgaven som ansvarlig foretak. Det er et mål at byggesaken ikke skal være unødvendig mye oppdelt med hensyn til antall ansvarlige foretak.

En større andel av kommunenes saksbehandlere mener at byggesaken har blitt mer heller enn mindre oppdelt, dersom vi sammenligner dagens situasjon med situasjonen for 5 år siden. I den grad byggesaken har blitt mer oppdelt synes det å være på utførelsessiden. Saksbehandlerene i store kommuner mener at byggesaken har blitt mindre oppdelt med hensyn til søkerfunksjonen og prosjektering, men mer oppdelt på utførelsessiden.

Bryter en ned kommunene etter hvem som driver tilsyn eller ikke så finner en ganske stor forskjell i synet på om byggesaken har blitt mer eller mindre oppdelt. Kommuner som driver tilsyn mener stort sett at oppdelingen av ansvarsretter i byggesaken er tilsvarende i dag som for 5 år, men også blant kommunene som driver tilsyn er det en liten overvekt av kommuner som mener at funksjonen ansvarlig utførende har blitt mer oppsplittet

Tabell 8.13. Har byggesaken blitt mer eller mindre oppdelt når det gjelder ansvarlige foretak nå enn for 5 år siden? Prosent.

	Mer oppdelt	Samme som før	Mindre oppdelt	Vet ikke/ Kan ikke svare	Ubesvart
Søkerfunksjonen	11	59	18	13	-
Prosjektering	22	46	21	11	1
Kontroll av prosjektering	22	48	18	11	1
Utførelse	31	41	19	11	2
Kontroll av utførelse	27	41	19	11	2
N = 121					

Forståelse for ansvarsreglene

Kommunenenes saksbehandlere er stort sett av den oppfatning at foretakene har fått noe bedre kjennskap til ansvarsreglene enn tilfellet var for 5 år siden.

Tabell 8.14. Forstår foretakene bedre eller dårligere oppgaven som ansvarlig foretak nå enn for 5 år siden? Prosent.

Meget bedre enn for 5 år siden	9
Noe bedre enn for 5 år siden	51
Verken bedre eller dårligere	31
Noe dårligere enn for 5 år siden	2
Meget dårligere enn for enn 5 år siden	-
Vet ikke	6
Ubesvart	2
N = 121	

Kapittel 9. Statens bygningstekniske etats informasjon, service og produkter

9.1 Introduksjon og sammendrag

Statens bygningstekniske etat (BE) har som en av sine sentrale oppgaver å bidra med informasjon og veiledning. Informasjonen formidles i hovedsak gjennom internettsidene, veiledninger, temaveiledninger, fagbladet BEnytt, og gjennom foredrag og telefontilgjengelighet. Vi har undersøkt informasjonsbehovet i bransjen og kommunene og kartlagt responsen på BEs informasjon, produkter og service.

Kommunenes saksbehandlere har behov for informasjon om alle hovedområdene Statens bygningstekniske etat holder på med. De temaer saksbehandlerne oppgir å ha mest behov for informasjon om er tekniske regler, tilsyn og ByggSøk. Andelen som oppgir ønske om informasjon om tilsyn en høyere i 2005-undersøkelsen enn i 2004-undersøkelsen.

Det kommunale byggesaksbehandlere først og fremst spør om er saksbehandlingsreglene og tekniske krav. Kundene får stort sett svar på det de spør om, men både når det gjelder de tekniske reglene og saksbehandlingsreglene så er det endel som mener at de bare får ”delvis svar” på det de spør om. Foretak som kontakter BE har oftest spørsmål om sentral godkjenning, dernest følger tekniske regler og saksbehandlingsreglene. Foretakene får i all hovedsak svar på det de spør om, særlig hva gjelder sentral godkjenning.

Når det gjelder publikasjonene så er kommunene mest opptatt av veiledningene. Og av veiledningene er det veiledningen til TEK som ser ut til å være mest i bruk, fulgt av veiledningen til SAK og til sist veiledning til GOF. Vi registrerer ellers at temaveiledningene om tilsyn og universell utforming ser ut til å benyttes mer i 2005 enn i 2004. Magasinet BEnytt later også til å verdi for kommunenes saksbehandlere.

Næringen er generelt noe mindre opptatt av publikasjonene. Når det gjelder veiledningene er næringen mest opptatt av veiledningen til TEK, fulgt av veiledning til GOF og veiledning til SAK. Temaveiledningen om universell utforming og temaveiledningen om styring i mindre byggeprosjekter har blitt forholdsvis utbredt, men ikke mer utbredt i 2005 enn i 2004.

Hjemmesidene til BE får god respons fra brukerne.

9.2. Informasjonsbehovet i kommuner og foretak og BE's evne til å besvare spørsmål

Hva har kommunenes saksbehandlere behov for informasjon om?

Av tabell 9.1 ser vi at kommunale saksbehandlere har et stort behov for informasjon om tekniske krav/ tekniske regler, tilsyn og ByggSøk.

Sammenlignet med 2004 ser det ut til at ønsket/behovet for informasjon har økt for temaet tilsyn.

Tabell 9.1. Kommunale saksbehandleres svar på spørsmål om de har behov for informasjon om ett eller flere av de følgende tema. Tallene viser prosentandelen som svarte ja på de ulike temaene.

	2005	2004
Tekniske regler	56	49
Saksbehandlingsreglene	35	-
Tilsyn	68	48,1
ByggSøk	66	62,1
Sentral godkjenning	24	-
N =	121	114

Hva spør kommunene om og får de svar på sine spørsmål?

Med bakgrunn i tabell 9.2 kan vi lese to ting. Det ene er hva man spør om. Det andre er hvorvidt en får svar på det en spør om.

Vi ser av tabellen at mange saksbehandlere har tatt kontakt med BE for spørsmål knyttet til teknisk regelverk og saksbehandlingsreglene. Saksbehandlerne er noe mindre nysgjerrige i forhold til sentral godkjenning, tilsyn og ByggSøk. Når det gjelder ByggSøk og tilsyn så vi i tabell 9.1 at saksbehandlerne hadde et stort behov for informasjon om disse områdene. Informasjonsbehovet resulterer tydeligvis ikke i at kommunene i noen vesentlig grad tar kontakt med BE.

I det store og hele får kommunens saksbehandlere svar eller delvis svar på det de spør om ved kontakt med BE. I den grad en skal skille mellom fagområdene så er det spørsmål knyttet til det tekniske regelverket som relativt sett oftest ender med at kunden ikke er helt tilfreds med svaret.

Tabell 9.2. Hvordan mener kommunenes saksbehandlere at BE besvarer spørsmål knyttet til følgende tema? Tall i prosent.

	Ja, fikk svar	Ja, fikk delvis svar	Nei, fikk ikke svar	Vet ikke / ikke aktuelt	Ubesvart
Tekniske krav	52	23	1	22	2
Saksbehandlingsreglene	41	14	3	36	7
Tilsyn	19	4	1	69	7
ByggSøk	12	6	1	73	8
Sentral godkjenning	26	8	-	60	6
N = 121					

Hva spør foretakene om og får de svar på sine spørsmål?

Når det gjelder foretakenes kontakt med BE ser vi at ca. 30% av respondentene har kontaktet BE for informasjon om sentral godkjenning, i underkant av 20% har kontaktet BE for informasjon om teknisk regelverk og byggesak, mens ca. 10% av respondentene har rettet spørsmål om produktdokumentasjon og ByggSøk.

Kundene får stort sett svar på det de spør om. Best svar får de når de har spørsmål knyttet til sentral godkjenning

Tabell 9.3. Får foretakene svar på spørsmål når de tar kontakt med BE om følgende temaer? Tall i prosent.

	Ja	Nei	Vet ikke / ikke aktuelt	Ubesvart
Sentral godkjenning	28	1	63	8
Dokumentasjon av tekniske krav	15	3	73	9
Produktdokumentasjon	8	3	80	9
Byggesak	15	2	74	9
ByggSøk	9	2	79	9
N = 1319				

9.3 BE's informasjonsprodukter

Kommunene om BE's informasjonsprodukter

Tabell 9.4 gir en oversikt over hvordan saksbehandlerne i kommunene vurderer ulike publikasjoner med informasjon om regler og som i hovedsak utarbeides av BE.

Veiledning til teknisk forskrift (TEK) og veiledning til saksbehandlingsforskriften (SAK) vurderes som de mest nyttige veiledninger, fulgt av veiledningen til godkjenningsforskriften (GOF).

Temaveiledningen om tilsyn og fagbladet BEnytt vurderes og som meget eller ganske nyttige produkter av mange kommunale saksbehandlere. Det ser ut til at det er flere som har kjennskap til tilsynsveiledningen og veiledningen om universell utforming i 2005 enn i 2004.

Tabell 9.4. Kommunale saksbehandlers vurdering av nytteverdien av ulike trykte informasjonsprodukter som Statens bygningstekniske etat i hovedsak står bak, samt Kommunal- og regionaldepartementets rundskriv. Tall i prosent.

	Meget nyttig	Ganske nyttig	Litt nyttig	Ikke nyttig	Vet ikke/ ikke benyttet	Ubesvart
Veiledning til TEK	70	26	3	-		1
Veiledning til GOF	45	45	6	-	4	1
Veiledning til SAK	64	30	5	-		2
Temaveiledning om tilsyn	22	36	16	2	21	3
Temaveiledning om universell utforming	12	29	22	3	32	3
Temaveiledning om styring i mindre byggeprosjekter	6	22	17	7	45	3
Benytt	17	41	30	-	9	3
Kommunal- og regionaldepartementets rundskriv	22	31	31	1	12	3
N = 121						

Foretakene om BE's informasjonsprodukter

Vi ser av tabell 9.5 at foretakene har mest bruk for veiledningen til teknisk forskrift, fulgt av veiledningene til godkjenningsforskriften og saksbehandlingsforskriften. Veiledningene oppfattes av de fleste som ganske nyttige.

Flesteparten av foretakene har kjennskap til fagbladet Benytt. De fleste finner magasinet ganske eller litt nyttig.

Videre ser vi at temaveiledningen om styring i mindre byggeprosjekter og temaveiledning om universell utforming har blitt forholdsvis utbredt og at mange foretak har bruk for produktene.

Tabell 9.5. Foretakens vurdering av nytteverdien av ulike trykte informasjonsprodukter som Statens bygningstekniske etat i hovedsak står bak, samt Kommunal- og regionaldepartementets rundskriv. Tall i prosent.

	Meget nyttig	Ganske nyttig	Litt nyttig	Ikke Nyttig	Vet ikke/ ikke benyttet	Ubesvart
Veiledning til TEK	26	36	13	1	20	4
Veiledning til GOF	13	42	21	1	18	4
Veiledning til SAK	12	34	18	2	29	5
Temaveiledning om styring i mindre byggeprosjekter	4	19	19	3	49	5
Temaveiledning om universell utforming	3	15	17	3	56	6
Kommunal- og regionaldepartementets rundskriv	3	15	20	4	52	5
Benytt	8	29	25	3	30	5
N = 1319						

BE's hjemmesider

Tabell 9.8 oppsummerer foretakens syn på BE's hjemmesider. Vi ser at drøyt 70 % av respondentene har en mening om sidene. Et klart flertall av de som bruker hjemmesidene til BE mener at sidene er gode.

Tabell 9.8. Foretakens vurdering av BE's hjemmesider. Tall i prosent.

	God	Verken god eller dårlig	Dårlig	Vet ikke/ har ingen mening	Ubesvart	N
2005	51	13	2	30	4	1319
2004	55	12	2	27	4	1430

Henvisninger:

- Ementor (2001). ByggSøk: Vurdering av samfunnsmessig gevinst.
- Nordahl, Berit, Sidsel Sverdrup, Geir K. Hansen og Inger-Lise Saglie (2005). Evaluering av byggesaksreformen – på vei til bedre bygg? Norges forskningsråd. Oslo 2005.
- NOU 2005: 12. Mer effektiv bygningslovgivning 2 – Bygningslovutvalgets andre delutredning med lovforslag. Statens forvaltningstjeneste. Informasjonsforvaltning. Oslo 2005.
- Statens bygningstekniske etat (2004). Temaveiledning om tilsyn. Norsk byggtjenestes forlag. Oslo 2004.
- Statens bygningstekniske etat (2004). Brukerundersøkelse 2004: Kommunal byggesaksbehandling, sentral godkjenning av foretak og kommunal byggesaksbehandling.
- Statens bygningstekniske etat (2003). Brukerundersøkelse 2003: Kommunal byggesaksbehandling, sentral godkjenning av foretak og kommunal byggesaksbehandling.

BRUKERUNDERSØKELSE - STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT 2005

Prosjekt

75843

Skjemanummer

Merk av svar på spørsmålene ved å sette et kryss i ruten som står ut til høyre for eller rett under svaralternativene som passer. Alle opplysninger vil selvsagt bli behandlet strengt konfidensielt.

SØKNADSBEHANDLING OG BYGGESAKEN

1 Når det gjelder byggesaker i hvilke aktiviteter har foretaket du representerer vært involvert i 2005?

KRYSS AV

FLERE SVAR MULIG

- Sendt melding til kommunen..... ☐ 1,
- Sendt søknad om enkle tiltak..... ☐ 2,
- Sendt ettrinnsøknad ☐ 3,
- Sendt rammesøknad ☐ 4,
- Deltatt i søknadspliktig tiltak hvor foretaket har hatt ansvarsrett. ☐ 5,
- Deltatt i meldepliktig tiltak uten å ha sendt meldingen..... ☐ 6,
- Deltatt i søknadspliktig arbeid uten egen ansvarsrett..... ☐ 7,
- Vet ikke ☐ 8,
- Har ikke vært involvert i søknads- og meldepliktig arbeid i 2005 ☐ 9.

2 Hvilke ansvarsretter har foretaket hatt i 2005?

KRYSS AV

FLERE SVAR MULIG

- ansvarlig søker..... ☐ 1,
- ansvarlig prosjekterende ☐ 2,
- ansvarlig kontrollerende av prosjektering ☐ 3,
- ansvarlig utførende ☐ 4,
- ansvarlig kontrollerende av utføringen..... ☐ 5.

3 Hvor mange ganger har foretaket vært involvert i byggesaker i 2005?

ETT SVAR I HVER LINJE

0 ganger

1

2-4

5-19

20-49

50 ganger
eller mer

	1	2	3	4	5	6
• Med ansvarsrett.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• Uten ansvarsrett	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1

2

4	Dersom du/ dere har utarbeidet søknader eller meldinger i 2005, hvor lett eller vanskelig vil du/ dere si at arbeidet er når det gjelder...?						
ETT SVAR I HVER LINJE		Meget lett	Ganske lett	Hverken lett eller vanskelig	Litt vanskelig	Meget vanskelig	Vet ikke/ikke aktuelt
		1	2	3	4	5	6
• meldinger		☐	☐	☐	☐	☐	☐
• enkle tiltak		☐	☐	☐	☐	☐	☐
• ettrinnsøknader		☐	☐	☐	☐	☐	☐
• rammesøknader		☐	☐	☐	☐	☐	☐
• igangsettingstillatelse		☐	☐	☐	☐	☐	☐
• ferdigattest		☐	☐	☐	☐	☐	☐
• midlertidig brukstillatelse		☐	☐	☐	☐	☐	☐
• dispensasjon fra plan		☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	Har ditt foretak etter det du kjenner til, benyttet Byggsøk til å sende eller fylle ut søknad eller melding?						
ETT SVAR							
Har sendt søknad elektronisk fra Byggsøk		☐	1				
Har fylt ut søknad elektronisk fra Byggsøk og sendt i posten		☐	2				
Har ikke brukt Byggsøk til å fylle ut eller sende søknader		☐	3				
Vet ikke		☐	4				
6	Dersom du/ dere har prøvd ut, fylt ut eller sendt søknad ved hjelp av Byggsøk, hvor godt eller dårlig synes du/dere det elektroniske søknadssystemet Byggsøk fungerer?						
ETT SVAR							
Meget godt		☐	1				
Ganske godt		☐	2				
Hverken godt eller dårlig		☐	3				
Litt dårlig		☐	4				
Meget dårlig		☐	5				
Vet ikke		☐	6				
Har ikke prøvd Byggsøk		☐	7				
7	Dersom foretaket ikke har fylt ut eller sendt søknad ved hjelp av Byggsøk, har dere planer om å fylle ut skjemaer elektronisk ved hjelp av Byggsøk i fremtiden?						
ETT SVAR							
Ja		☐	1				
Nei		☐	2				
Kjenner ikke til Byggsøk		☐	3				
Vet ikke/ Ikke aktuelt		☐	4				
8	Dersom foretaket har utarbeidet søknader, hvordan fyller foretaket normalt ut sine søknadsskjema?						
ETT SVAR							
Fyller ut papirblanketter (NBR)		☐	1				
Bruker Byggsøk		☐	2				
Bruker skjermbasert løsning/ kundeoppfølgingssystemer		☐	3				
Annet		☐	4				
9	Hvor nyttig mener du/ dere at forhåndskonferanser er?						
ETT SVAR							
Meget nyttig		☐	1				
Ganske nyttig		☐	2				
Litt nyttig		☐	3				
Ikke nyttig		☐	4				
Vet ikke		☐	5				
Har ikke benyttet forhåndskonferanser		☐	6				

10 Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om de kommunale bygningsmyndighetene?

ETT SVAR I HVER LINJE	Helt enig	Delvis enig	Hverken enig eller uenig	Delvis uenig	Helt uenig	Vet ikke
	1	2	3	4	5	6
• Kommunen/-ene er lett å samarbeide med i byggesaker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• Kommunen/-ene yter god service	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• Kommunen/-ene lager lite merarbeid av bagateller	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• Kommunens/-enes saksbehandlere er faglig dyktige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• Kommunen/-ene har kort saksbehandlingstid...	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• Kommunens/-enes saksbehandling er forutsigbar	☐	☐	☐	☐	☐	☐

KOMMUNALT TILSYN**11** Har foretaket ditt hatt tilsyn av bygningsmyndighetene i en eller flere kommuner?

ETT SVAR

Ja ☐ 1

Nei ☐ 2

Vet ikke ☐ 3

12 Hvor mye mer eller mindre tilsyn med byggeaktiviteten synes du kommunen bør foreta i forhold til hva de gjør i dag?

ETT SVAR

Mye mer ☐ 1

Litt mer ☐ 2

Som i dag ☐ 3

Litt mindre ☐ 4

Mye mindre ☐ 5

Vet ikke/ Har ingen mening ☐ 6

13 Hvor nyttig mener du at kommuners tilsyn vanligvis er for følgende parter?

ETT SVAR I HVER LINJE

Meget nyttig

Ganske nyttig

Litt nyttig

Ikke nyttig

Vet ikke/Kan ikke svare

	1	2	3	4	5
• For eget foretak	☐	☐	☐	☐	☐
• For bygg- og anleggsnæringen	☐	☐	☐	☐	☐

14 Hvor godt utført mener du kommuners tilsyn vanligvis er?

ETT SVAR

Meget godt ☐ 1

Ganske godt ☐ 2

Hverken godt eller dårlig ☐ 3

Litt dårlig ☐ 4

Meget dårlig ☐ 5

Vet ikke/ Kan ikke svare ☐ 6

SENTRAL GODKJENNING OG ANSVARSREGLENE**15** Hvor godt beskriver følgende utsagn hvorfor ditt foretak har sentral godkjenning...?

ETT SVAR I HVER LINJE

Meget godt

Ganske godt

Hverken godt eller dårlig

Ganske dårlig

Meget dårlig

Vet ikke/Kan ikke svare

	1	2	3	4	5	6
• nyttig hjelpemiddel i byggesaksbehandlingen...	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• sentral godkjenning er et kvalitetsstempel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• nyttig i konkurranse om jobber	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• nyttig i reklamesammenheng	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16 Bør kravene for å få sentral godkjenning bli mer eller mindre strenge enn de er i dag når det gjelder...?

ETT SVAR I HVER LINJE	Mye strengere 1	Litt strengere 2	Som de er i dag 3	Litt mindre strenge 4	Mye mindre strenge 5	Vet ikke / Kan ikke svare 6
• utdanning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• praksis/erfaring	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• foretakenes styringssystemer	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1
2
3
17 Hvor nyttig synes du/ dere ordningen med sentral godkjenning er for bygg- og anleggsnæringen?

ETT SVAR

Meget nyttig	☐	1
Ganske nyttig	☐	2
Litt nyttig	☐	3
Ikke nyttig	☐	4
Vet ikke/ Kan ikke svare	☐	5

18 Synes du/ dere Statens bygningstekniske etat bør drive mer eller mindre oppfølging av sentralt godkjente foretak enn de gjør i dag?

ETT SVAR

Mye mer	☐	1
Litt mer	☐	2
Som i dag	☐	3
Litt mindre	☐	4
Mye mindre	☐	5
Vet ikke/ Kan ikke svare	☐	6

19 Dersom foretaket har hatt ansvarsrett i en eller flere byggesaker i 2005, har foretaket hatt ansvarsrett for arbeider...?

FLERE SVAR MULIG

der foretaket gjør hele jobben ansvarsretten omfatter	☐	1,
der deler av jobben ansvarsretten omfatter settes bort til andre foretak	☐	2,
der hele jobben ansvarsretten omfatter settes bort til andre foretak	☐	3,
Ingen av disse	☐	4,

20 Plan- og bygningslovgivningen stiller krav til de ulike funksjonene i byggesaken. Hvor lett eller vanskelig er det å vite hvilket ansvar som stilles til de ulike funksjoner i byggesaker når det gjelder...?

ETT SVAR I HVER LINJE	Meget lett 1	Ganske lett 2	Hverken lett eller vanskelig 3	Litt vanskelig 4	Meget vanskelig 5	Vet ikke/Ikke aktuelt 6
• ansvarlig søker	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• ansvarlig prosjekterende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• ansvarlig kontrollerende av prosjektering	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• ansvarlig utførende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• ansvarlig kontrollerende av utføringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1
2
3
4
5
STYRINGSSYSTEMER, DOKUMENTASJON I BYGGESAKEN OG EGENKONTROLL
21 Har styringssystemet hatt en positiv eller negativ betydning for foretaket du arbeider i?

ETT SVAR

Positiv betydning	☐	1
Negativ betydning	☐	2
Hverken positiv eller negativ betydning	☐	3
Vet ikke	☐	4
Har ikke system enda (Merk av, ⇒ 31)	☐	5

22 Hvordan er styringssystemet ditt foretak bruker utviklet eller anskaffet?

ETT SVAR

- Utviklet selv ☐ 1
- Kjøpt eller fått systemet av rådgivere innen byggesak / styringssystemer ☐ 2
- Kjøpt eller fått systemet gjennom bransjeorganisasjon ☐ 3
- Kjøpt eller fått av andre ☐ 4
- På annen måte ☐ 5
- Vet ikke ☐ 6

23 Hvor godt synes du at styringssystemet i ditt foretak er tilpasset arbeidet dere gjør?

ETT SVAR

- Meget godt ☐ 1
- Ganske godt ☐ 2
- Hverken godt eller dålig ☐ 3
- Litt dårlig ☐ 4
- Meget dårlig ☐ 5
- Vet ikke ☐ 6

24 I hvilken grad har du inntrykk av at prosjekterende og utførende foretak legger styringssystemer til grunn for arbeidet sitt?

ETT SVAR I HVER LINJE

- | | Meget høy grad
1 | Ganske høy grad
2 | Mindre grad
3 | Ikke i det hele tatt
4 | Vet ikke/Ikke aktuelt
5 | |
|-----------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|---------------------------|----------------------------|---|
| • hos prosjekterende foretak..... | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 1 |
| • hos utførende foretak | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 2 |

25 Hvor god vil du si at egenkontrollen knyttet til plan- og bygningslovgivningen i bygg- og anleggsnæringen er...?

ETT SVAR I HVER LINJE

- | | Meget god
1 | Ganske god
2 | Hverken god eller dårlig
3 | Litt dårlig
4 | Meget dårlig
5 | Vet ikke/Ikke aktuelt
6 | |
|-----------------------------------|--------------------------|--------------------------|-------------------------------|--------------------------|--------------------------|----------------------------|---|
| • hos prosjekterende foretak..... | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 1 |
| • hos utførende foretak | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 2 |

26 I hvilken grad bør kommunen pålegge mer bruk av uavhengig kontroll enn de gjør i dag?

ETT SVAR

- I mye større grad enn i dag ☐ 1
- I litt større grad ☐ 2
- I hverken større eller mindre grad..... ☐ 3
- I litt mindre grad ☐ 4
- I mye mindre grad enn i dag..... ☐ 5
- Vet ikke/ Kan ikke svare..... ☐ 6

27 Angi hvor lett eller vanskelig det er å dokumentere oppfyllelse av kravene i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven for de ulike fagområdene...

ETT SVAR I HVER LINJE

- | | Meget lett
1 | Ganske lett
2 | Hverken lett eller vanskelig
3 | Litt vanskelig
4 | Meget vanskelig
5 | Vet ikke/Ikke aktuelt
6 | |
|---------------------------------------|--------------------------|--------------------------|-----------------------------------|--------------------------|--------------------------|----------------------------|---|
| • brannsikkerhet | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 1 |
| • konstruksjonssikkerhet | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 2 |
| • miljø | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 3 |
| • energi..... | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 4 |
| • inneklima..... | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 5 |
| • tilgjengelighet og brukbarhet | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | 6 |

28 Hvordan dokumenterer foretaket oppfyllelse av forskriftskrav? Hovedsaklig ved hjelp av løsninger i REN (veiledning til teknisk forskrift) eller ved hjelp av analyser/alternative løsninger...?

ETT SVAR I HVER LINJE	Kun REN	Hovedsaklig REN	Like mye REN og analyser	Hovedsaklig analyser	Kun analyser	Vet ikke/Ikke aktuelt
	1	2	3	4	5	6
• brannsikkerhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• konstruksjonssikkerhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• miljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• energi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• inneklima	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• tilgjengelighet og brukbarhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

29 I hvilken grad har ditt foretak kompetanse til å prosjektere/ utforme byggverk innen følgende områder...?

ETT SVAR I HVER LINJE	Meget god kompetanse	Ganske god kompetanse	Liten kompetanse	Ingen kompetanse	Vet ikke/Ikke aktuelt
	1	2	3	4	5
• løsninger knyttet til bevegelseshemmede	☐	☐	☐	☐	☐
• løsninger knyttet til synshemmede	☐	☐	☐	☐	☐
• løsninger knyttet til hørselshemmede	☐	☐	☐	☐	☐
• løsninger knyttet til miljøhemmede	☐	☐	☐	☐	☐
• løsninger knyttet til barn	☐	☐	☐	☐	☐
• løsninger knyttet til eldre	☐	☐	☐	☐	☐

30 Kjenner du til informasjonsprogrammet om universell utforming i byggesektoren som Husbanken og Statens bygningstekniske etat står bak?

ETT SVAR	
Ja	☐ 1
Nei	☐ 2
Vet ikke	☐ 3

PRODUKTER OG SERVICE

31 Dersom du har brukt følgende veiledninger eller magasiner, hvor nyttig synes du de er?

ETT SVAR I HVER LINJE	Meget nyttig	Ganske nyttig	Litt nyttig	Ikke nyttig	Vet ikke/Ikke brukt
	1	2	3	4	5
• Veiledning til GOF (forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett)	☐	☐	☐	☐	☐
• Veiledning til TEK (teknisk forskrift)	☐	☐	☐	☐	☐
• Veiledning til SAK (forskrift om saksbehandling og kontroll)	☐	☐	☐	☐	☐
• Temaveiledning om styring i byggeprosjekter (Alt henger sammen med alt)	☐	☐	☐	☐	☐
• Temaveiledning om universell utforming (Bygg for alle)	☐	☐	☐	☐	☐
• Kommunal - og regionaldepartementets rundskriv	☐	☐	☐	☐	☐
• BEnytt	☐	☐	☐	☐	☐

32 Dersom du har hatt kontakt med Statens bygningstekniske etat i 2005, fikk du svar på det du spurte om når det gjaldt...?

ETT SVAR I HVER LINJE	Ja	Nei	Vet ikke/Ikke aktuelt
	1	2	3
• sentral godkjenning	☐	☐	☐
• dokumentasjon av tekniske krav ...	☐	☐	☐
• produktdokumentasjon	☐	☐	☐
• spørsmål om byggesak	☐	☐	☐
• Byggsøk	☐	☐	☐

33 Dersom du har vært innom hjemmesiden til Statens bygnings tekniske etat, hvordan vil du vurdere siden totalt sett?

ETT SVAR

- Meget god..... ☐ 1
 Ganske god ☐ 2
 Hverken god eller dårlig ☐ 3
 Litt dårlig ☐ 4
 Meget dårlig ☐ 5
 Vet ikke/ Har ingen mening ☐ 6

BAKGRUNNSSPØRSMÅL

OG SÅ TIL SLUTT NOEN BAKGRUNNSSPØRSMÅL OM DEG OG DET FORETAKET DU JOBBER I, SOM VI VIL BENYTTE I ANALYSEN AV UNDERSØKELSEN.

34 Arbeider foretaket ditt vanligvis i store eller små kommuner?

ETT SVAR

- Stort sett i store kommuner ☐ 1
 Både i store og små kommuner ☐ 2
 Stort sett i små kommuner ☐ 3
 Vet ikke/ Kan ikke svare ☐ 4

35 Har foretaket ditt arbeidet i en eller flere kommuner i 2005?

ETT SVAR

- 1 kommune ☐ 1
 2-4 kommuner ☐ 2
 5-9 kommuner ☐ 3
 Flere enn 10 kommuner ☐ 4
 Vet ikke/ Kan ikke svare ☐ 5

36 Hvor mange ansatte er det i foretaket du arbeider i?

ETT SVAR

- 1 ansatt ☐ 1
 2-4 ansatte ☐ 2
 5-14 ansatte ☐ 3
 15-49 ansatte ☐ 4
 50 + ... ☐ 5

37 I hvilken av de følgende foretakskategoriene vil du plassere foretaket du jobber i?

ETT SVAR

- Arkitekt ☐ 01,
 Rådgivende ingeniør og andre prosjekterende foretak/ byggadministrasjonsforetak ☐ 02,
 Boligprodusent ☐ 03,
 Entreprenør innen bygg og anlegg ☐ 04,
 Maskinentreprenør ☐ 05,
 Teknisk installasjon (utførende) ☐ 06,
 Landskapsarkitekt ☐ 07,
 Andre utførende ☐ 08,
 Andre prosjekterende ☐ 09,
 Annet ☐ 10.

Tusen takk for hjelpen!

Send det utfylte skjema til MMI i svarkonvolutt så snart som mulig. Ikke skriv navn i skjema.

+

+

+

20©05 MMI

75843 008

+

Undersøkelse om byggesaker og sentral godkjenning

Prosjekt	758431
Skjemanummer	

Merk av svar på spørsmålene ved å sette et kryss i ruten som står ut til høyre for eller rett under svaralternativene som passer. Alle opplysninger vil selvsagt bli behandlet strengt konfidensielt.

KOMMUNAL BYGGESAKSBEHANDLING

1 Hvor mange meldinger og søknader behandlet kommunen ferdig i september 2005 når det gjelder?	2 Hvor mange forhåndskonferanser har kommunen holdt i september 2005?
NOTER ANTALL I HVER LINJE	Noter antall forhåndskonferanser
• meldinger	3 Dersom kommunen arrangerer forhåndskonferanser, hvor nyttig mener dere disse vanligvis er?
• enkle tiltak	ETT SVAR
• ettrinnsøknader	Meget nyttig
• rammesøknader	Ganske nyttig
• igangsettingstillatelse	Litt nyttig
• midlertidig brukstillatelse	Ikke nyttig
• ferdigattest	Har ikke benyttet
• klager ferdigbehandlet (fattet vedtak/ lagt frem for fylkesmannen)	Vet ikke
• dispensasjon fra plan	
• dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene	

4 Hvor lang var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i antall dager for søknader og meldinger i september 2005 når det gjelder? (Vi beregner at 1 uke er 7 dager.)	NOTER ANTALL DAGER I HVER LINJE
• meldinger	1
• enkle tiltak	2
• ettrinnsøknader	3
• rammesøknader	4
• igangsettingstillatelse	5
• midlertidig brukstillatelse	6
• ferdigattest	7
• ferdigbehandling av klager (fattet vedtak/ lagt frem for fylkesmannen)	8
• forhåndskonferanse (hvor lang tid fra forespørsel til den arrangeres)	9
• dispensasjon fra plan	10
• dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene	11

5 Hvor mange søknader og meldinger i september sendte kommunen i retur eller ba om supplerende opplysninger om når det gjelder

NOTER ANTALL SØKNADER I RETUR I SEPTEMBER

• meldinger	____	1
• enkle tiltak	____	2
• ettrinnsøknader	____	3
• rammesøknader	____	4

6 Har kommunen måttet tilbakebetale gebyr for overskridelser av tidsfrister i 2005?

ETT SVAR

- Ja ☐ 1
- Nei ☐ 2
- Vet ikke ☐ 3

7 MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE

Hvordan vurderer kommunen kvaliteten normalt på søknader/ meldinger som mottas fra foretakene når det gjelder

MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE	Meget bra	Ganske bra	Hverken bra eller dårlig	Ganske dårlig	Meget dårlig	Vet ikke/ikke aktuell	
	1	2	3	4	5	6	
• meldinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
• enkle tiltak	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
• ettrinnsøknader	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
• rammesøknader	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4
• søknad om lokal godkjenning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5
• dispensasjon fra plan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	6
• dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	7

8 Har kommunen mottatt søknader som er fylt ut ved hjelp av Byggsøk i 2005?

FLERE SVAR MULIG

- Ja, mottatt elektronisk ☐ 1,
- Ja, mottatt på papir ☐ 2,
- Nei (Gå til⇒ 10) ☐ 3,
- Vet ikke (Gå til⇒ 10) ☐ 4.

9 Hvor høy kvalitet holder byggesøknader som er fylt ut i Byggsøk sammenlignet med vanlige søknader?

ETT SVAR

- Mye høyere ☐ 1
- Litt høyere ☐ 2
- Hverken høyere eller lavere ☐ 3
- Litt lavere ☐ 4
- Mye lavere ☐ 5
- Vet ikke/ Kan ikke svare ☐ 6

10 I hvilken grad bør kommunene pålegge bruk av uavhengig kontroll i byggesaken?

ETT SVAR

- I mye større grad enn i dag ☐ 1
- I noe større grad enn i dag ☐ 2
- I samme grad som i dag ☐ 3
- I noe mindre grad enn i dag ☐ 4
- I langt mindre grad enn i dag ☐ 5
- Vet ikke ☐ 6

11 Hvilke erfaringer har kommunen med ansvarlige søkere fra ulike deler av bransjen når det gjelder?

MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE	Meget bra 1	Ganske bra 2	Hverken gode eller dårlige 3	Ganske dårlige 4	Meget dårlige 5	Vet ikke/ikke aktuell 6
• arkitektforetak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• rådgivende ingeniører og andre prosjekterende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• boligprodusenter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• entreprenører innen bygg og anlegg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• maskinentreprenører	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• tekniske installasjoner (utførende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• landskapsarkitekter	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BEHANDLING AV PLANSAKER

Spørsmålene i denne delen er inkludert på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Vi ber deg om å ta kontakt med planavdelingen i kommunen dersom du som besvarer skjemaet ikke har direkte tilgang til slike opplysninger.

12 Kan du oppgi hvor lang tid i uker kommunen brukte fra kommunen mottok private planforslag til det faste utvalget for plansaker fattet vedtak første gang i saker mottatt fra 01.01.2005 (jfr. Plan- og bygningsloven (Pbl.) § 30)?

Noter antall uker 1

13 Kan du oppgi hvor lang tid i uker det har tatt fra et planforslag er ferdigbehandlet av det faste utvalget for plansaker til endelig vedtak er truffet av kommunestyret i saker hvor vedtak er truffet i 2005 (jfr. Pbl. § 27)?

Noter antall uker 1

TILSYN ETTER PLAN OG BYGNINGSLOVGIVNINGEN

14 Dersom kommunen driver tilsyn, hvilke ulike metoder benyttes?

FLERE SVAR MULIG

- varslet tilsyn; inspeksjonstilsyn ☐ 01,
- varslet tilsyn; revisjonstilsyn ☐ 02,
- tilsyn med innsendte kontrolldokument ☐ 03,
- uanmeldt tilsyn på byggeplass ☐ 04,
- tilsyn med ulovlig byggevirkksomhet ☐ 05,
- Andre former for tilsyn, noter For MMI
- For MMI
- For MMI
- For MMI
- Driver ikke med tilsyn (Gå til⇒ 23) ☐ 99.

15 Registrering av tilsyn, hvor mange tilsyn ble utført i september 2005?

Noter antall tilsyn utført i september 2005 1

16 Hvilke av følgende funksjoner undersøker kommunen...?

FLERE SVAR MULIG

- tilsyn med søker ☐ 1,
- tilsyn med prosjekterende ☐ 2,
- tilsyn med ansvarlig kontrollerende for prosjektering ☐ 3,
- tilsyn med utførende ☐ 4,
- tilsyn med ansvarlig kontrollerende for utførelsen ☐ 5.

17 Hvor viktig mener du at følgende faktorer er for at kommunen igangsetter tilsyn?

MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE

	Meget viktig 1	Ganske viktig 2	Litt viktig 3	Ikke viktig 4	Vet ikke 5
• melding om regelbrudd	☐	☐	☐	☐	☐
• erfaringer med foretaket/foretakene	☐	☐	☐	☐	☐
• tilsyn uten særskilt utløsende årsak	☐	☐	☐	☐	☐
• tiltaket er komplisert	☐	☐	☐	☐	☐
• tiltaket er et kommunalt bygg	☐	☐	☐	☐	☐

18 Hvor nyttig opplever kommunen at tilsynet er?

ETT SVAR

- Meget nyttig ☐ 1
- Ganske nyttig ☐ 2
- Litt nyttig ☐ 3
- Ikke nyttig ☐ 4
- Vet ikke ☐ 5

19 Hvor fornøyd er kommunen etter tilsyn eller annen oppfølging av foretakene når det gjelder følgende typer av foretak...?

Merk av ett svar i hver linje	Meget fornøyd	Ganske fornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Litt misfornøyd	Meget misfornøyd	Vet ikke / Ikke aktuelt	
	1	2	3	4	5	6	
• arkitektforetak	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
• rådgivende ingeniører og andre prosjekterende	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
• boligprodusenter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
• entreprenører innen bygg og anlegg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4
• maskinentreprenører	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5
• tekniske installasjoner (utførende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	6
• landskapsarkitekter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	7

20 Har kommunen egen tilsynsavdeling/ tilsynsenhet?

ETT SVAR

- Ja ☐ 1
- Nei ☐ 2

21 Hvordan organiserer kommunen tilsynsarbeidet?

ETT SVAR

- I hovedsak i egen kommune ☐ 1
- Interkommunalt samarbeid ☐ 2
- Leier inn private aktører til å hjelpe kommunen ... ☐ 3
- Annet ☐ 4

22 Hvor fornøyd eller misfornøyd er kommunen med dokumentasjon av tekniske løsninger fra foretakene når det gjelder...?

Merk av ett svar i hver linje	Meget fornøyd	Ganske fornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Litt misfornøyd	Meget misfornøyd	Vet ikke / Ikke aktuelt	
	1	2	3	4	5	6	
• brannsikkerhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
• konstruksjonssikkerhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
• miljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
• energi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4
• inneklima	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5
• tilgjengelighet og brukbarhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	6

TIL ALLE

23

Dersom kommunen driver lite med tilsyn, hva vil du si begrenser aktiviteten?

FLERE SVAR MULIG

- Manglende kunnskaper om tilsyn ☐ 01,
- Mangel på tid og ressurser ☐ 02,
- Ubehagelig å føre tilsyn på grunn av nærhet til aktørene..... ☐ 03,
- Lite byggeaktivitet i kommunen ☐ 04,
- Mener tilsyn ikke er riktig metode..... ☐ 05,
- Lite behov for tilsyn..... ☐ 06,
- Annet, notér ☐ For MMI
- ☐ For MMI
- ☐ For MMI
- Ingen av disse..... ☐ 98,
- Vet ikke ☐ 99.

24

Hvor fornøyd eller misfornøyd er kommunen med sin egen kompetanse i forhold til å undersøke forskriftskrav når det gjelder løsninger knyttet til....

MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE

	Meget fornøyd	Ganske fornøyd	Hverken fornøyd eller misfornøyd	Litt misfornøyd	Meget misfornøyd	Vet ikke / Ikke aktuelt	
	1	2	3	4	5	6	
• bevegelseshemmede.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
• synshemmede	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
• hørselshemmede	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
• miljøhemmede	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4
• barn.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5
• eldre.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	6

25

Kjenner du til informasjonsprogrammet om universiell utforming i byggesektoren som Husbanken og Statens bygningstekniske etat står bak?

ETT SVAR

- Ja ☐ 1
- Nei ☐ 2
- Vet ikke..... ☐ 3

SENTRAL GODKJENNING

26

Hvor nyttig opplever dere at ordningen med sentral godkjenning er i byggesaksbehandlingen?

ETT SVAR

- Meget nyttig ☐ 1
- Ganske nyttig..... ☐ 2
- Litt nyttig ☐ 3
- Ikke nyttig ☐ 4
- Vet ikke..... ☐ 5

27 Hvor stor tillit har du til foretak med sentral godkjenning når det gjelder følgende forhold...?

MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE	Svært stor tillit 1	Ganske stor tillit 2	Liten tillit 3	Ingen tillit 4	Vet ikke/ Kan ikke svare 5
• faglig dyktighet.....	☐	☐	☐	☐	☐
• kjennskap til regelverket.....	☐	☐	☐	☐	☐
• følger regelverket.....	☐	☐	☐	☐	☐
• rutiner for styring/ gjennomføring	☐	☐	☐	☐	☐

28 Bør kravene til foretakene for å få sentral godkjenning bli mer eller mindre strenge enn de er i dag når det gjelder...?

MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE	Mye strengere 1	Litt strengere 2	Som i dag 3	Mindre strenge 4	Mye mindre strenge 5
• utdanning.....	☐	☐	☐	☐	☐
• dokumentert praksis	☐	☐	☐	☐	☐
• styringssystemer.....	☐	☐	☐	☐	☐

29 Hvor ofte har kommunen sendt meldinger på foretak til Statens bygningstekniske etat siste året?

ETT SVAR	
Ofte (Gå til⇒ 31).....	☐ 1
Av og til.....	☐ 2
Sjelden.....	☐ 3
Aldri.....	☐ 4
Vet ikke/ Ikke aktuelt	☐ 5

30 Dersom kommunen har sendt meldinger på foretak av og til, sjelden eller aldri, hvor godt passer følgende begrunnelser...?

MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE	Meget godt 1	Ganske godt 2	Hverken godt eller dårlig 3	Ganske dårlig 4	Meget dårlig 5	Vet ikke 6
• Ikke funnet noe å rapportere etter tilsyn.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• driver ikke med tilsyn eller kontroll og finner dermed ikke noe å rapportere.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• uklart hva som skal rapporteres.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• ordner opp med foretakene uten å sende melding til BE	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• liker ikke å sende meldinger på foretak med sentral godkjenning som opererer i vår kommune.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
• BE tar ikke meldingene tilstrekkelig alvorlig.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

TIL ALLE

31 Hvor god oppfølging av foretak som har sentral godkjenning mener du at BE har?

ETT SVAR	
Meget god.....	☐ 1
Ganske god	☐ 2
Hverken god eller dårlig	☐ 3
Ganske dårlig	☐ 4
Meget dårlig.....	☐ 5
Vet ikke/ Kan ikke svare.....	☐ 6

32 Hvor stor andel av foretaket som har ansvarsrett i byggesaker i deres kommune søker om lokal godkjenning?

ETT SVAR	
Mindre enn 25 %	☐ 1
25-50 %	☐ 2
50-75 %	☐ 3
75 % eller mer	☐ 4

33	Er byggesaken mer eller mindre oppdelt når det gjelder ansvarlige foretak nå enn for 5 år siden når det gjelder...?					
MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE		Mer oppdelt enn før 1	Samme som før 2	Mindre oppdelt enn før 3	Vet ikke/ Kan ikke svare 4	
• søkerfunksjonen	☐	☐	☐	☐	1	
• prosjektering	☐	☐	☐	☐	2	
• kontroll av prosjektering	☐	☐	☐	☐	3	
• utførelse	☐	☐	☐	☐	4	
• kontroll av utførelse	☐	☐	☐	☐	5	
34	Forstår foretakene bedre eller dårligere oppgaven som ansvarlig foretak nå enn for 5 år siden?					
ETT SVAR						
Meget bedre enn for 5 år siden					☐ 1	
Noe bedre enn for 5 år siden					☐ 2	
Hverken bedre eller dårligere					☐ 3	
Noe dårligere enn for 5 år siden					☐ 4	
Meget dårligere enn for 5 år siden					☐ 5	
Vet ikke					☐ 6	
BE'S PRODUKTER OG BEHOVET FOR INFORMASJON						
35	Har kommunens saksbehandler(e) behov for mer informasjon om noen av de følgende temaene...?					
FLERE SVAR						
• tekniske krav/ regler	☐	1,				
• saksbehandlingsreglene	☐	2,				
• tilsyn	☐	3,				
• Byggsøk og elektronisk saksbehandling	☐	4,				
• Sentral godkjenning	☐	5.				
36	Hvis du har tatt i bruk følgende veiledninger eller magasiner, hvordan vil du vurdere nytten av dem?					
MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE		Meget nyttig 1	Ganske nyttig 2	Litt nyttig 3	Ikke nyttig 4	Vet ikke/ Ikke benyttet 5
• veiledning til teknisk forskrift	☐	☐	☐	☐	☐	1
• veiledning til GOF	☐	☐	☐	☐	☐	2
• veiledning til SAK	☐	☐	☐	☐	☐	3
• temaveiledning om tilsyn	☐	☐	☐	☐	☐	4
• temaveiledning om universell utforming	☐	☐	☐	☐	☐	5
• temaveiledning om styring i mindre byggeprosjekter	☐	☐	☐	☐	☐	6
• Benytt	☐	☐	☐	☐	☐	7
• Kommunal-og regionaldepartementets rundskriv	☐	☐	☐	☐	☐	8

37 Dersom du har henvendt deg til Statens bygningstekniske etat for å få svar på spørsmål, fikk du svar på det du spurte om når det gjaldt spørsmål om

MERK AV ETT SVAR I HVER LINJE	Ja, fikk svar 1	Ja, fikk delvis svar 2	Nei, fikk ikke svar 3	Vet ikke/Ikke aktuelt 4	
• tekniske krav/ regler	☐	☐	☐	☐	1
• saksbehandlingsreglene	☐	☐	☐	☐	2
• tilsyn.....	☐	☐	☐	☐	3
• Byggsøk og elektronisk saksbehandling.....	☐	☐	☐	☐	4
• Sentral godkjenning.....	☐	☐	☐	☐	5

BAKGRUNNSSPØRSMÅL

Og så til slutt noen bakgrunnsspørsmål om din kommune, som vi vil benytte i analysen av undersøkelsen.

38 Hvor mange årsverk har kommunen innen byggesak og tilsyn?

NOTER ANTALL ÅRSVERK MED DESIMAL I BOKSEN (DVS AT 1 OG 1/2 ÅRSVERK NOTERES 1,5)

Noter antall årsverk innen byggesak og tilsyn.....

1

39 Hvilken kommune representerer du?

NOTER NAVN PÅ KOMMUNEN

.....

1

Tusen takk for hjelpen! Send det utfylte skjema til Statens bygningstekniske etat så snart som mulig. Ikke skriv navn i skjema.